

Утвърдил: ВРИД ДИРЕКТОР ДГ“ РАН БОСИЛЕК“

Станислава Тотева

Заповед № РД-04-31/ 15.09.2025 г.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
на
Детска градина „Ран Босилек“, гр.
Габрово 2025-2029 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

❖ I. Общи положения	
❖ 1. Въведение.....	2 стр.
❖ 2. Нормативна база.....	3 стр.
❖ 3. История и развитие.....	4 стр.
❖ II. Анализ и оценка на факторите на вътрешната среда	
❖ 1. Анализ на образователната политика на детската градина.....	4 стр.
❖ 1.1. Деца.....	4 стр.
❖ 1.2. Образователен процес.....	5 стр.
❖ 2. Анализ на управленската политика на детската градина.....	8 стр.
❖ 2.1. Кадрова политика на образователната институция.....	8 стр.
❖ 2.2. Ефективност на разпределението на персонала.....	10 стр.
❖ 3. Здравеопазване.....	
❖ 4. Материална база и техническа осигуреност.....	
❖ 5. Финансиране.....	
❖ III. Анализ и оценка на факторите на външната среда	
❖ 1. Социо-икономически анализ.....	
❖ 2. Маркетингова политика на детската градина.....	
❖ 3. Партньорства и взаимодействия на детската градина със семейството и останалите представители на социалната среда.....	
❖ 4. Мястото на Детска градина „Ран Босилек“ сред обществеността.....	
❖ IV. Стратегия за развитие на детската градина	
❖ 1. Мисия на детската градина.....	
❖ 2. Визия на детската градина.....	
❖ 3. Цели на Стратегията.....	
❖ 4. Ценности на институцията.....	
❖ 5. Стратегически приоритети.....	
❖ V. Дейности на детската градина за реализиране на стратегията.....	
❖ VI. Очаквани резултати в изпълнение на поставените цели за постигане на желаната визия и изпълнението на мисията на детската градина.....	

Стратегията е разработена на основание чл. 263, ал. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Стратегията е одобрена от Обществения съвет на ДГ „ Ран Босилек“ и е приета с Решение № 1, взето с Протокол № 1/12.09.2025 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № 399/13.09.2025 г. на директора.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Стратегия за развитие на ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово е за период от пет години (2025-2029 г.) и е комплексна концепция, която е насочена към реализиране на организационни действия, управленски подходи и задачи за осъществяване на мисията и постигане на стратегическите цели за развитие на институцията. Тя е система от педагогически идеи, начините за реализирането и очакваните резултати, определящи актуалните цели и перспективи в развитието на детската градина за посочения период. Основава се на принципите на ЗПУО; държавните образователни стандарти; приоритети на МОН; Европейска рамка за ранно детско развитие и на спецификата на образователната институция.

Настоящата Стратегия съдържа приоритетни дейности и сроковете за изпълнение, определящи нейната структура и съдържание. Тя е начинът, „облечен“ в структура и последователност, който ще определя бъдещето през настоящето и посредством миналото. Ето защо нейни отличителни характеристики са целенасоченост, системност и устойчивост.

Опира се на миналия положителен опит и начертава ориентиловъчна основа за развитие на ДГ „Слънчице“, като търси ресурс и потенциал за осъществяването им, очертава силни и слаби страни на дейността и установява принципите и възможностите за успешна реализация. Има за цел да осигури конкурентно способността на детската градина в условията на динамично променящата се среда чрез издигане авторитета на детската градина като авторска детска градина, отговаряща на потребностите на обществото и европейските образователни стандарти.

Стратегията ще даде възможност да се утвърдят условия за реализиране на система от управленски, административни и педагогически действия, залегнали в нея и съобразени с традициите, социално-икономическите условия, демографската характеристика на региона, потребностите на обществото и съвременните образователни идеи.

Стратегията е насочена към подпомагане личностното развитие на децата, съхранявайки уникалността на всяко дете, изграждане на социалния и емоционалния им комфорт, творческото им развитие според потребностите и интересите им. Политиката на управление на детската градина е за внедряване на съвременен мениджмънт и маркетинг в подкрепа на децата и техните семейства.

Стратегия за развитие на ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово е съвкупност от взаимосвързани мисия, визия, принципи, дейности и цели, определящи нейната структура и съдържание.

Нашето мото:

„Малки стъпки-големи мечти!“

2. НОРМАТИВНА БАЗА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА:

Образователната политика на ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово е част от политиката на общината, държавата, Европейското образователно пространство. Организираните дейности в институцията са съобразени с действащите нормативни документи, стратегии, национални програми:

Закон за предучилищното и училищното образование, в сила от 01.08.2016 г.

Закон за закрила на детето

Закон за защита от дискриминация

Закон за защита на личните данни

Закон за местното самоуправление и местната администрация

Закон за семейните помощи за деца

Закон за здравословни и безопасни условия на труд

Етичен кодекс на работещите с деца

Конвенция на ООН за правата на детето

Кодекс на труда

Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България /2012-2030/.

Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.

Национална стратегия за „Учене през целия живот“.

Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри.

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030)

Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014-2020 г.)

Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 – 2030 г.)

Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030);

НАРЕДБА №5 / 03.06.2016 г. за предучилищното образование/

НАРЕДБА № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

НАРЕДБА № 15 от 22. 07. 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

НАРЕДБА за приобщаващото образование (ДВ,бр.89/11.11.2016г.)

НАРЕДБА № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

НАРЕДБА № 9 за институциите в системата на предучилищното и училищното образование – 2016 г.

Национална стратегия за детето / 2018-2030 г. /

Национална програма за развитие „България 2030“

Оперативни програми

Европейска референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот

Други национални, европейски и международни нормативни документи, имащи

общочовешко значение и в частност за развитието на децата и образованието.

3. ИСТОРИЯ И РАЗВИТИЕ

„Ран Босилек“ е детско учебно заведение, намиращо се в Община Габрово. На територията на общината функционират 10 детски градини. Те са изцяло под управлението на общинските администрации и съответно се издържат от общинския бюджет. Функционирането на образователните институции е в пряка зависимост от демографското развитие в областта. Наблюдаваната демографска тенденция за застаряване на населението, което оказва негативно влияние не само върху работата на ДГ „Ран Босилек“, но и върху състоянието на всички педагогически кадри и образователни институции в района. Специфичните за региона образователни проблеми са следствие от необходимостта да се преосмислят акцентите на необходимите образователни промени в страната и региона, а именно:

1). На образователните институции в страната все още не се гледа като на средище, предлагащо качествени образователни услуги на обучаемите. По тази причина, е създадена последователна политика за промяна на нагласите сред заинтересованите страни;

2). В мотивационната сфера на субектите и обектите на образованието, все още не са установени , правила и политики за прилагане на адекватни и истинни качествени модели сред младите хора, които са настоящи родители на малки деца, като сред обществото се налагат нереалистични негативни нагласи спрямо всички образователни институции и качеството на образователния процес в следствие на недостатъчната информираност по отношение тежестта, отговорността и възможностите за развитие в учебните заведения. Това индиректно създава негативна нагласа към професията „учител“, като в дългосрочен план налага необходимости свързани с подобряването на имиджа на учебните заведения, прилагане на нови подходи за работа със заинтересованите страни и най – вече с младите родители, които са лишени от възможността да бъдат запознати с истинните и реалистични параметри полагащи диапазона от изисквания за качествено образование. По тази причина се внедрява система за управление на качеството, която да гарантира последователното изпълнение на поставените цели в стратегическата рамка.

3). Детската градина е отдалечена от централна градска част. Намира се в квартал „Дядо Дянко“. Района се характеризира със смесено население от различни етноси и предполага работа с деца от рискови и уязвими групи. В ДГ „Ран Босилек“ се обучават и възпитават както деца живеещи в района на образователната институция, така и деца живеещи извън нея. Въпреки демографската криза, броят на децата се запазва, поради удовлетвореността на родителите от подходите и начина на работа на образователната институция. Запазва се тенденцията за намаляване на населението в района спрямо предходните години. На база специфика на средата се наблюдава тенденция за нарастване на броя на деца с неадаптирано и социално неприемливо поведение, наблюдава се голям дял родители отхвърлящи традиционните педагогически въздействия. Голяма част от семействата са засегнати и от финансовата криза, респективно се наблюдава и завишаване на безработицата.

4). Спецификата на средата, на база общата среда, в която функционира ДГ „Ран Босилек“ налага изискването за прилагане на уникален модел на работа и уникален модел на стратегическата рамка в изключително гъвкави дейности, отговарящи на динамиката на времето и бързо растящия брой незаинтересовани външни звена по отношение на образователния процес.

Уникалността и спецификата на приложимост по изпълнение на стратегическите цели са в заложената рамка по специфика на среда и е предвидено функциониране на образователната институция за динамична среда и гъвкаво прилагане, чрез специфични за района подходи и дейности, с цел гарантиране на качествен образователен процес.

Заложената е адаптирана управленска и стратегическа рамка, с включени приоритетни направления съобразени с влиянието на негативните параметри. Прилагат се уникални подходи в цялостната дейност, като са предвидени дейности и политики, чрез които да се гарантира постигане на заложените стратегически цели, в съответствие с държавните образователни стандарти. Създадена е бърза адаптивна процедура за управление на рискови и негативни фактори. Работи се основно превантивно, като целта е да не се допуска работа в режим на криза. Динамичното наблюдение на рисковите елементи по специфика на среда се управлява чрез процеси, регламентирани в системата за управление на качеството функционираща и внедрена в образователната институция. Прилага се възпитателно- образователен процес, който се основава на хуманно-личностния подход. Създадена е оптимална образователна среда, осигуряваща активно участие на децата в различните дейности и способстваща за пълноценна реализация на детските възможности. Осигурява се емоционален комфорт за създаване на позитивна мотивация у децата. Стимулира се активната позиция на детето в процеса на общуването на всички нива. Създадени са условия за стимулиране на креативното мислене и въображение у децата. Приобщаване на децата към общочовешките ценности и национални традиции. Популяризиране на художествено-творческите способности у децата - конкурси, концерти и др. Изградена е среда за осъществяване на допълнителни дейности по интереси - школи. Изграден е гъвкав дневен режим, осигуряващ равностойност на трите основни дейности: игра – обучение - труд. Изградена е Програмна система в съответствие със спецификата на средата и разнородността на интереси и нива на възможности. Осигурени са достатъчен брой безплатни учебни помагала за всички възрастови групи. Стриктно се спазват изискванията по изпълнение на държавния образователен стандарт. Прилагат се педагогически подходи, осигуряващи комфорта на обучаемите и стимулиращи мисловните процеси и креативността.

Всяко дете постъпило в образователната институция има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му. Образователната и възпитателната дейност е ориентирана към многообразните личностни потребности на обучаемите. Обучението, подготовката и възпитанието се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователна политика на образователната институция и общо културно-езиково пространство.

Непрекъснато се увеличават обществените очаквания към звената от системата на образованието в Община Габрово. Не можем да твърдим същото за ресурсите, с които разполагаме, въпреки че се полагат усилия и в тази посока, като се

увеличава размера на единните разходни стандарти. Този ръст в никакъв случай не изпреварва ръста на растящите ни потребности.

Работата в условията на делегиран бюджет ни предостави възможност да обогатим материалната и дидактична база, както и да увеличим размера на основните работни заплати по категории персонал. Зависейки от своите потребители и от социалната поръчка на обществото, на нас ни се налага да изследваме настоящите и бъдещи нагласи на заинтересованите страни, особено на родителите. Дори да се стремим да надминаваме техните очаквания като иновираме периодично отделни аспекти от цялостната си дейност. Директорът на детската градина е поставен пред предизвикателството да прилага комплексни усилия за постигане максимална ефективност на управленския процес.

ДГ „Ран Босилек“ се стреми да привлече и задържи децата с помощта на добре поддържана и обновяваща се материална база, квалификация и професионализъм на кадрите, качествена образователно-възпитателна дейност.

Ние сме едни от първопроходците в работа по нетрадиционни проекти:

- **“STEM ОБУЧЕНИЕ С ПРОГРАМИРУЕМИ РОБОТИ”**. С този проект се постави началото на вдъхновяване на децата да се развиват в сферата на технологиите от ранна детска възраст, превръщане на детската градина в конкурентноспособна и желано място за учене и игра, ранно професионално ориентиране. Предназначен за децата на 5-6 години, като предложените идеи са ново стъпало в откриването на света, от най-ранна детска възраст, в изграждането на по-трайни интереси и потребности от общуване с технологиите. Поставените цели са насочени към обогатяване личния и сетивен опит на децата свързан с Образователно направление „Математика“ и „Конструиране и технологии“; Развиване на мисленето, наблюдателността, концентрацията на вниманието, сръчността и въображението; Усъвършенстване на уменията за решаване на комплексни задачи; Формиране на позитивно отношение към техниката и технологиите и нагласи за участие в екипни форми на работа. Програмируемите роботи ”Edison” правят STEM-образованието по-забавно, увлекателно и децата приемат процеса на учене като игра.

- **От 2020г.** като допълнителна форма на педагогическо взаимодействие се постави началото с въвеждане на **метода Монтезори** в първа група. Монтезори педагогиката е една от най-старите педагогики в света. Тя е доказала своята ефикасност вече над 110 години. **Защо се насочихме към прилагане на обучение по метода на Мария Монтезори?**

Детските заведения трябва да са институции, които са медиатор в процеса на развитие на детската личност и въвеждането на обучение по метода Монтезори ни помага в това отношение, защото има няколко прости правила при работа с деца:

- ✓ **водещо е самото дете, неговите интереси и нужди;**
- ✓ **специфичната среда, в която се обучават и възпитават децата. Всички предмети са на достъпно за детето място.** За да може във всеки един момент когато прояви интерес то да може да вземе и да заработи с това, което е привлякло вниманието му. По този начин, първо не се изпуска момента и второ - детето привиква на самостоятелност.
- ✓ **Основните принципи на метода на Монтезори са да бъдат пазени и насърчавани свободата и личният избор на детето.**

С прилагането на обучение по метода на Мария Монтезори се даде възможност на учителите да придобият нови знания за изграждане на образователната среда и процеса на работа с децата в нея. Повишен интерес от страна на децата, подобряване на хармонията в работата и ежедневието в детската градина, осъзнато спазване на правила, изградени социални умения.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ФАКТОРИТЕ НА ВЪТРЕШНАТА СРЕДА

1. АНАЛИЗ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ПОЛИТИКА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Детска градина „Ран Босилек“, гр. Габрово е общинска детска градина на делегиран бюджет. Детската градина разполага с не много добра, реновирана материална база, пет функционални групи в основна сграда. Ресурсен кабинет, кабинети на специалисти, библиотеки за деца, родители и учители, битов кът, кабинет за квалификационна дейност, вътрешен двор за игра и голям външен двор с обособени площадки за игра.

Групите са оборудвани съгласно здравните изисквания към детските градини и съобразени с възрастовите особености на децата.

Материалната база се поддържа и обогатява с общински средства, проектни дейности, дарения и личен принос на екипа.

1.1. ДЕЦА

В образователната институция се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от 10

месеца до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за ранно детско развитие и държавно образователния стандарт за предучилищно образование. В детската градина се приемат деца по желание на родителите, като не се допуска подбор по пол, етническа, религиозна и социална принадлежност или по друг диференциращ признак. Зачитат се Конвенцията за правата на детето, Законът за закрила на детето и Конституцията на Република България. Приоритетите на детската градина са насочени към прилагане на иновативни методи и технологии в процеса на обучение, възпитание и социализация на децата.

Детската градина е утвърдена институция с доказани иновативни практики в сферата на предучилищното образование, което я превръща в желано място за деца и родители. В детската градина работи екип от професионалисти с опит и високо ниво на квалификация.

Детска градина “Слънчице“ функционира с 5 групи, от които 1 яслена, 4 възрастови групи .

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ul style="list-style-type: none"> - В основната сграда работят всички възрастови групи. - Механизъм за безпроблемна адаптация на децата в условията на детската градина. - Утвърждаване на личностно ориентиран и позитивен подход на възпитание. - Наличие на възможности за допълнителни дейност по интереси. - Създадени са условия за „равен старт“ на всички деца. - Работа по проекти и НП за личностно развитие на надарени деца и деца с обучителни трудности. - Приемат се и деца СОП, като за тях са осигурени грижи съобразно потребностите, включително консултации и работа с психолог, логопед и ресурсен учител. - Много добри резултати при подготовка на децата за училище. - Осъществена е приемственост ясла –детска градина – училище. - Осигурено е здравно обслужване и профилактика. - Има добре функциониращ Обществен съвет. 	<ul style="list-style-type: none"> - Вероятност от намаляване броя на децата във поради недостатъчен брой деца в населеното място, предпочитание от родителите им децата да посещават ДГ в града. - Ниска средномесечна посещаемост на по-малките възрастови групи и филиалната група; - Нередовна посещаемост на деца от ромски произход подлежащи на ЗПП и не достигане на училищна готовност. - Липса на мотивираност за у родители от ромски произход за образование на децата им.

Вътрешен потенциал - възможности и перспективи:

- Стимулиране познавателната активност на всяко дете, чрез диференциран подход на педагогическо взаимодействие и осигурена обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Стимулиране на емоционалната и социална активност на децата за позитивното общуване и снемане на напрежението, тревожността, агресивните и негативните прояви.
- Добра диагностична работа от ранна детска възраст до училищна готовност и проследяване развитието на емоционалната интелигентност на децата, съобразно авторската ни програмна система.
- Популяризиране постиженията на децата в проектни дейности и различни дарования, чрез публични изяви и участие в конкурси на общинско, областно и национално ниво.
- Овладяване принципите и методите на позитивно, екологично, здравно образование, чрез самоподготовка, вътрешна и външна квалификация.

Въпреки трайният демографски спад на раждаемостта, през последната година се наблюдава тенденция към повишаване броя и обхвата на деца в ДГ „Ран Босилек“, гр. Габрово.

1.2. ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС

ДГ „Ран Босилек“, гр. Габрово е детска градина за формиране ценностно – ориентирано поведение чрез стимулиране емоционалната интелигентност на детето. Програмната система на ДГ „Аз съм в детската градина“ е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, ориентирани към подкрепа на всяко дете в условията на детската градина, гарантираща неговото интелектуално, емоционално, социално, духовно–нравствено и физическо развитие, в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на компетентности – знания, умения, отношения, необходими за успешното му развитие и пълноценна подготовка за училище. То се осъществява чрез прилагане на субект-субектния подход между учителя - родителя и детето, като възрастните и детето са равностойни партньори в процеса на педагогическо взаимодействие.

Спецификата на детската градина, като авторска, предвижда провеждане на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, структурирани в ателиета. В детската градина функционират едно централно и шест общи ателиета.

Детската градина работи приоритетно за изграждане на емоционални и социални компетентности и често споделя свои добри практики на областно ниво.

Планирането на програмното съдържание е съобразно възрастовите особености на децата и спецификата на групата. В зависимост от темите и програмните задачи, педагогическото взаимодействие е фронтално, групово и индивидуално, като приоритет се дава на груповата и екипна работа.

ДГ „Ран Босилек“ е с традиции при използване на иновативни педагогически технологии, ИКТ в образователния процес, прилагане на интерактивни методи и подходи в своето развитие като институция. При възникване на извънредно положение, ДГ има ресурс и опит за преминаване към онлайн обучение в електронна среда, като се променя парадигмата на традиционното обучение и активността в процеса на обучение–за работа с информация, за дискусия, за групово обучение и обучение, ориентирано към потребностите и интересите на детето.

Достъпността и възможностите на много онлайн приложения, съчетани с тяхното безплатно използване, водят до бързото им проникване в образованието още от най-ранна детска възраст и повишава дигиталните компетентности на деца, родители и учители.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ul style="list-style-type: none"> - Утвърдената организация на педагогическото взаимодействие в основната сграда и филиала е съобразена със спецификата на детската група. - Гъвкав дневен режим, осигуряващ равностойност на трите основни дейности: игра–обучение–труд. - Педагогическият екип работи по собствена програмна система с концептуална рамка ориентирана към личностното развитие на децата и авторски програмни помагала.	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатъчна ангажираност на част от родителите в образователния процес. - Графици за използване на МТБ по групи. - Частично нарушаване ритъма на организацията на дейностите в групите, поради ангажирано участие на деца, учители и родители в проектни дейности. - Частично нарушаване на дневния режим, поради натоварен график за

- Използваме авторски създадени картинни тестове за проследяване постиженията на децата във всички възрастови групи, както и за установяване на емоционалната интелигентност като приоритет на авторската програмна система.
- Детето е поставено в центъра на педагогическия процес и подходите към него са: личностен, индивидуален, комплексен, ситуационен, интегрален.
- При субект - субектното взаимодействие, учителите и помощник възпитателите са партньори на децата в организираните основни и допълнителни форми на организирания педагогически процес.
- Създадените условия в детската градина в най-голяма степен удовлетворяват социалните потребности на децата от общуване, стимулират детската самостоятелност, креативност и творчество.
- Сформираните методически обединения работят по планове с утвърдени графици и дейности за повишаване качеството на образователния процес.
- Допълнителни дейности, организирани по желание на родителите: народни танци, английски език, художествена гимнастика“, футбол с квалифицирани и сертифицирани треньори за таланти деца, деца в риск и деца със СОП.
- Работа с деца със СОП съвместно с ресурсен учител, логопед, психолог.

провеждане на допълнителните дейности.

Вътрешен потенциал- възможности и перспективи:

- Стимулиране познавателната активност на всяко дете и позитивното общуване между децата.
- Самоподготовка и допълнителни квалификации на целият персонал за по-добра екипна работа.
- Усъвършенстване на умения за работа със съвременни образователни софтуерни продукти на част от екипа за качествено образование.
- Осигуряване на оптимални условия за физическа активност чрез разнообразни форми и дейности.

2. АНАЛИЗ НА УПРАВЛЕНСКАТА ПОЛИТИКА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Управление или мениджмънт е нужен на образованието?

При осъществяване на управленските функции (планиране, организиране, контрол и управление на кадрите) изключителна важност придобиват функциите и ролята на директора като мениджър, инициатор, новатор, предприемач, умеещ да работи с хората, да води преговори, да мотивира, да въздейства и вдъхновява педагогическия екип, децата и родителите. Основните насоки, в които ще се работи при реализиране на управленските функции, са следните:

- ❖ Анализ на организацията на процеса в детска градина по посока на потребностите на новите социално-икономически условия и гражданското общество чрез изграждане на надеждна система за комуникация.

- ❖ Съобразяване с държавните образователни стандарти и спецификата на детската градина като авторска, относно обхват, обем, характер, сложност и структура на възпитателно-образователния процес, знанията и уменията, които децата трябва да владеят на изхода на образователната степен.

Стратегията на Детска градина „Ран Босилек“, предоставя възможност за ефективно менажиране чрез комплексен подход, мобилност, проактивност и идентичност.

Принципи:

- ❖ **Ориентираност към личността** – прилагане на личностно ориентиран подход с децата.
- ❖ **Сътрудничество с всички заинтересовани страни** – успешно взаимодействие на институцията с всички заинтересовани страни.
- ❖ **Екипност** – синхрон в изискванията на педагогически и непедagogически персонал при подкрепата на всяко дете.
- ❖ **Отговорност** – мотивиран екип за постоянно издигане имиджа на институцията и отговорно включване в нововъведения и иновации.
- ❖ **Равноправен достъп до учене** – всяко дете има право да получи качествено, интерактивно и съвременно образование в синхрон с неговите нужди и потребност.
- ❖ **Прилагане на личностно центрирания подход** - чрез внедряване на дигитални средства в образователно-възпитателния процес за стимулиране на развитието, творческите заложби, интереси, потребности и потенциала на детската личност.
- ❖ **Прозрачност на управлението** - детската градина предоставя на родителите и обществеността открито, ясно и своевременно информация относно стратегията, оценките и решенията свързани с водената от нея образователна политика, както и изпълняваните дейности, чрез дейността на Обществения съвет.
- ❖ **Ефективност** - динамично управление и обвързване на ресурсите с конкретни резултати, оценка на миналия опит и бъдещо въздействие.
- ❖ **Актуалност** – основава се на настоящата ситуация.

2.1. КАДРОВАТА ПОЛИТИКА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ

Общата численост на персонала в ДГ „Ран Босилек“ гр. Габрово е 23.

Педагогически специалисти:

№	Длъжност	Брой	ОКС			ПКС				
			Магистър	Бакалавър	Профес. бакалавър	I	II	III	IV	V
1.	Директор	1	1						1	
2.	Учител	5	3	2					1	
3.	Старши учител	3	2				1	2		

4.	Помощник на учителя	0,5								
5.										

Непедагогически персонал:

№	Длъжност	Брой	Образование/допълнителна квалификация
1	Счетоводител	1	Висше
2	Касиер домакин	1	полувисше
3	Помощник-възпитател	6	Средно/ курс по авторска програма за работа с деца, относно субект-субектно взаимодействие Средно/ по ОП
4	Готвач	1	Средно-специално
5	Помощник-готвач	1	Средно-специално
6	Огняр/ поддръжка	1	Средно/курс
7	Медицинска сестра	2	Висше

Квалификацията на кадрите е насочена към търсене на подходящи форми и методи, осигуряващи научно процеса на педагогическо взаимодействие и в частност процеса на взаимодействие с родителите.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<p>Квалифициран педагогически персонал с опит и стаж.</p> <p>Наличие на психолог, логопед и ресурсен учител, полезни в подобряване качеството и ефективността на работата с деца, родители и учители.</p> <p>Силно мотивиран екип за изграждане и поддръжане на имиджа на детската градина в синхрон с политиката на институцията.</p>	<p>Прекалена административна натовареност на директора.</p> <p>Формално общуване с родителите от помощник възпитателите.</p>

Поддържано постоянно високо ниво на квалификационни дейности за развитие на творческите интереси и новаторско отношение на педагогическите кадри.

Придобиване на професионална квалификационна степен от все по-голям брой учители.

Създадени условия за лична изява и професионална удовлетвореност.

Приет и действащ Етичен кодекс на работещите в ДГ „Ран Босилек”.

Прилагане на наставничество за подкрепа на младите и новоназначени учители.

Създадени условия за задържане на млади учители в детската градина и възможност за поддържаща квалификация и учене през целия живот.

Работа в екип на различни нива педагогически и обслужващ персонал.

Участие в Европейски програми и проекти.

Създадено професионално портфолио на педагогическите специалисти и портфолио на квалификационната дейност в електронен вариант.

Вътрешен потенциал - възможности и перспективи:

- ❖ Позитивно и добронамерено отношение към успехите на другите.
- ❖ Съпричастност и оказване на помощ при затруднения; – служебни и лични.
- ❖ Участие в живота на ДГ, спазване на традиции с прояви на ангажираност и отговорност на екипа.
- ❖ Популяризиране и обучения за включване на по – голяма част от педагогическите специалисти в участието им в проектни дейности.
- ❖ Участие в конференции за споделяне и обмяна на добър практически опит.

2.2. ЕФЕКТИВНОСТ НА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ПЕРСОНАЛА

Педагогическият персонал е разпределен в зависимост от групите, като по Проект BG05SFPR001- 1.003-0001 „Силен старт“, финансиран от Програма „Образование“ 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз са назначени допълнително в помощ на учителите – помощник-учител за допълнителна подкрепа при работа с деца със СОП.

Всеки нов член от екипа на ДГ „Ран Босилек“ гр.Габрово получава подпомагане и подкрепа с цел професионална адаптация, подобряване на професионалната компетентност и умения за работа в екип.

Старши учителите имат функции за подпомагане на новоназначени учители и оказване на методическа подкрепа за ефективно включване в образователния процес, мотивиране за професионално усъвършенстване и кариерно развитие като наставници.

Личностните и професионалните компетентности на работещите помощник – възпитатели също са от съществено значение за подобряване качеството на образователния процес. При назначаване на помощник възпитатели също се оказва подкрепа и участие в квалификационни форми на обучение с цел усъвършенстване на умения и компетентности, защото те като част от педагогическото взаимодействие участват при:

- Оказване на помощ при провеждане на образователни дейности;
- Практическо ръководство на игрови и образователни дейности с деца;
- Подпомагане процеса на подготовката на детето за училище.

По съвсем различен начин е разпределението на непедagogическия персонал. Предвид голямата площ на ДГ „Ран Босилек” и обширното дворно пространство, голяма част от работното време на непедagogическия персонал е заета в почистване и дезинфекция. Това влиза в противоречие с авторската програмна система „Аз съм в детската градина“, където на учителя е необходимо съдействието на помощник-възпитателя за работа в екип и осъществяване на педагогическото взаимодействие. Работата по проекти и оперативни програми спомага за оптимизиране на кадровия потенциал и подобряване качеството на образователния процес.

3. МАТЕРИАЛНА БАЗА И ТЕХНИЧЕСКА ОСИГУРЕНОСТ

ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово е общинска детска градина, разположена в крайната западна част на града върху площ от 4627 кв.м

- Дворът е върху площ 4,6 дка, с недобра настилка, но с обособени площадки за игри с уреди и съоръжения. Има тревна площ и многогодишни дървета. Това дава възможност за пряк и непосредствен контакт на децата с природата;

- Сградата е двуетажна с функциониращи 4 групи за деца от 3-7 години и 1 група за деца от ранна детска възраст- детска ясла.

Групите са оборудвани съгласно здравните изисквания към детските заведения и съобразени с възрастовите особености на децата;

Материалната база се поддържа и обогатява със средства от бюджет, проектни дейности и дарения.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<p>- Детската градина разполага с необходимите учебно – технически средства, а екипите на всяка група използват всяка възможност за дообогатяване и естетизация на базата.</p> <p>- Детската градина разполага с функциониращ кабинет за квалификация на персонала, физкултурен салон, музикален салон, кабинет по безопасност на движението, приказен кът, обособен кабинет за ресурсен учител, логопед и психолог; Включване на проблемно-базиран и СТЕАМ подходи в основни и допълнителни форми, чрез изградена STREAM среда .</p> <p>- LEGO стая – оборудвана с конструктивните материали на LEGO® Education</p> <p>- Множество костюми и декори.</p> <p>- Модернизирана образователна среда с интерактивни дъски, 4 мултимедийни проектора, софтуерни образователни платформи.</p> <p>- Със средства по НП Хубаво е в ДГ” е оборудван външен двор, за игри и забавления на децата,,Еко кът”</p> <p>дървени игри-Занимателни панели,,Времето” и Образователна дъска</p> <p>Подобрена образователна среда, благодарение на множество проекти.</p>	<p>Футболното игрище за провеждане на футбол, на турнири и игри – за основен ремонт.</p> <p>Дворно пространство- ЗА РАЗЛИЧНИ ИГРИ ЗА ОСНОВЕН РЕМОНТ</p> <p>Да се помисли за алтернативно решение за подмяна на пясъчниците с беседки или къщички.</p> <p>Допълнителни средства за игрова среда.</p> <p>Основен ремонт на физкултурния салон.</p> <p>Осигуряване на интерактивни дисплеи в групите, необходими за образователния процес.</p> <p>Подмяна на стари мебели и дидактични шкафове в групите и ателиетата.</p> <p>Изцяло ремонтиране на оградата и подмяна съоръжения в двора, отговарящи на възрастовите особености на децата.</p>

Вътрешен потенциал - възможности и перспективи :

- Мотивиране на родителите на децата за собствен труд и принос за обогатяване на МТБ и естетизация на дворното пространство.
- Възможности за дарителска дейност.
- Подмяна на пясъчниците с беседки или дървени къщички за игра на децата.

4. ФИНАНСИРАНЕ

ДГ е на делегиран бюджет.

- Изградена система за финансово управление и контрол, включваща политики, процедури и правила, въведени от ръководството на детското заведение, с предприети действия за развитие и подобряване на:

- Контролна среда
- Управление на риска
- Контролни дейности
- Информация и комуникация
- Мониторинг

- Финансова осигуреност с 1,2% за поддържаща и надграждаща квалификационна дейност на педагогическите специалисти с работещи правила за квалификационна дейност на персонала и механизъм за финансова подкрепа.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<p>- Основното осигуряване на дейността на ДГ “Ран Босилек“ се извършва чрез системата на делегирания бюджет</p> <p>- Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски ,работно облекло и СБКО</p> <p>- Осигуряване на допълнителни средства за финансиране чрез проекти</p>	<p>- Движение на деца в ранна възраст към други детски градини, предпочитани от родителите</p> <p>- Нередовна посещаемост на деца от ромски произход</p>

Вътрешен потенциал - възможности и перспективи:

Предоставяне - отдаване под наем на помещения, за допълнителни приходи към бюджета
 Осигуряване на допълнително материално стимулиране на педагогическия и непедагогически персонал, съобразно приети вътрешни правила за организиране на работната заплата.

III. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ФАКТОРИТЕ НА ВЪНШНАТА-МАКРО СРЕДА

1. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

Община Габрово се намира в Централна България, област Габрово.

- Ниска раждаемост и висока смъртност, водещи до отрицателен естествен и механичен прираст.
- Трудовият потенциал на общината е с незадоволителни качествени характеристики.
- Броят на децата в детските градини намалява;
- Общият брой ученици в общината намалява;

Нараства броят на семействата с висше и средно образование, а намалява този на лицата с ниско образование. Въпреки тази тенденция нараства безработицата сред семействата в неравностойно положение на пазара на труда, вкл. продължително безработните. Нисък жизнен стандарт и ниско равнище на доходи на населението, най-вече от ромската етническата група. Нараства делът на хората зависими от социално подпомагане и попадащите в категорията на социално изключващите

се. Наблюдава се отлив на млади квалифицирани специалисти в други по-големи градове и в чужбина вследствие нарастване дела на дългосрочно безработните семейства.

През последните години се положиха значителни усилия от държавата и общината за разширяване обхвата на децата в детските градини. Изграждането на хармонична и разнообразна образователна среда за осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование е основен приоритет. Осъществен е интензивен процес на интегрирано обучение на децата със специални образователни потребности (СОП).

Обществените очаквания за качествено образование обикновено се свързват с разбирането за устойчива образователна система, която осигурява знанията, необходими за пълноценното интегриране на детето, бъдещият млад човек в обществото. Интелигентният и приобщаващ растеж зависи от действията, предприемани в рамките на системата за учене през целия живот, насочени към развиване на ключови компетентности и постигане на определено качество на резултатите от обучението и възпитанието в съответствие с потребностите на всички деца. Това разбиране предопределя една по-съвременна концепция за съдържанието на предучилищното образование. Има нови ориентири за подобряване на качеството на образование, чрез използване на нови иновативни методи, технологии и извеждане на съвременни ключови компетентности, които да подготвят човека за справянето му в конкурентната среда още от ранна детска възраст.

В условията на променящата се външна среда – ДГ „Ран Босилек” поддържа устойчивост на развитие на институцията за създаване и развиване на подходяща и позитивна образователна среда, гарантиращи ефективно протичане на образователния процес и активно взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Спецификата на детската градина като отворена система е пряко обвързана с влиянието на външната среда и редица аспекти на обществения живот. Определящо е отношението на средата към ползотворните външни перспективи, развитието на вътрешният потенциал и синергията на двете среди, външна и вътрешна за детската градина.

Усилията са в посока изграждането на хармонична и разнообразна образователна среда за осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование. Осъществен е интензивен процес на интегрирано обучение на децата със специални образователни потребности (СОП) и деца с различен майчин език.

Изводите и анализите показват, че:

- ❖ Все повече млади хора предпочитат да се реализират извън страната;
- ❖ Налице е тенденция на продължаващо застаряване на населението;
- ❖ Налице е сериозен демографски проблем за намаляване броя на децата в предучилищна и училищна възраст.

Това влияе пряко върху работата на детските градини!

- ❖ Ниска раждаемост и ежегодно намаляване на обхванатите и посещаващи деца;
- ❖ Безработните родители предпочитат отглеждане в семейството;

- ❖ Делегиран бюджет на институциите;
- ❖ Ниско ниво на образование при малка част от родителите, което води до неприемане на образованието като ценност.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<p>ДГ „Ран Босилек” има добро местоположение - в северната част на града, далеч от работещи индустриални обекти.</p> <p>Разполага с голям и озеленен двор с екопътека, където децата провеждат наблюдения на флора и фауна, основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие сред природата. Има обособена зона за еко-градинка с лехи за отглеждане на плодове, зеленчуци, подправки, цветя.</p> <p>Около ДГ има добре изградена инфраструктура и паркинг.</p> <p>Обмяна на опит с училища и детски градини от Област Враца.</p> <p>Утвърждаване на създадена система за обмен на информация със семейството, детската ясла и училището.</p> <p>Създаване на система за външна изява на деца и учители.</p> <p>Популяризиране и обучения за включване на по – голяма част от педагогическите специалисти в участието им в проектни дейности, споделяне на опит и конференции.</p> <p>Конкуренция и сътрудничество – добри практики</p> <p>Разработване и участие в проект за изграждане на СТЕАМ център</p> <p>Осигуряване на допълнително материално стимулиране на педагогическия и непедагогически персонал, съобразно приети вътрешни правила за организиране на работната заплата.</p> <p>Изготвяне на кариерен план за всеки специалист в детската градина на база отчетени силни и слаби страни и план за квалификационна дейност.</p> <p>Самоподготовка и допълнителни квалификации на целия персонал.</p> <p>Засилена медийна кампания за популяризиране дейността на детската градина (Панорама на образованието за детски градини).</p> <p>Осигуряване на безплатна интернет мрежа за детските градини.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Демографски - Конкуренция - Финансиране - Реорганизации в национален мащаб - Съоръженията и уредите в двора не отговарят на възрастовите особености на децата и не са правилно позиционирани. - Изградена е външна спортна площадка – безопасна и оградена, но с амортизирана настилка.
<p>Вътрешен потенциал - възможности и перспективи:</p> <p>Смяна на съоръжения и спортни уреди на двора, диференцирани според възрастови особености на децата, както и настилката на спортната площадка.</p> <p>Участие в зелени проекти за обогатяване на двора – площадка по БДП, беседка за отдих, затворени пясъчници.</p>	

2. МАРКЕТИНГОВА ПОЛИТИКА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Високо качество на педагогическото взаимодействие в детската градина, чрез прилагане на гъвкави модели за постигане на хуманност и хармоничност на педагогическото взаимодействие, съгласно Европейската рамка за качество на образованието от ранна детска възраст.

Основната задача на маркетинга в детската градина е да помогне на институцията, да установи променящите се потребности и очакванията от родителите, учителите, непедagogическия персонал и обществеността и да формира в тях позитивно отношение към образователния продукт, който предлага институцията.

Място на маркетинга в управлението на детската градина

Прилагането на маркетинговата концепция в управлението на детската градина трябва да се възприеме преди всичко като ориентация към родители, учители, непедagogически персонал и общественост за дейността на институцията, което води до качествени промени в дейността, така и в промяна на неговото управление.

Тази промяна се изразява в :

1. Надграждаща промяна на целите. Непрекъснато усъвършенстване дейностите по пълноценното развитие на детето.
2. Надграждаща промяна в поведението на общността на детската градина. За да работи качествено маркетинговата стратегия се изисква пълното и възприемане от целия колектив, непрекъснато насочване на неговите усилия в услуга на детето.
3. Надграждаща промяна в дейностите. Насочване на всички дейности на детската градина към най-доброто удовлетворяване на образователните и други потребности в хармония с дългосрочно постигане целите на институцията.

Образователната институция функционира в сложна и динамична среда, която среда трябва непрекъснато да се наблюдава, анализира, да могат да се констатират промените навреме за да се адаптира детската градина към нея.

	Силни страни	Затруднения
1.	Имиджа на детската градина се базира на изграждан през годините авторитет от екипите, родителите, обществеността и колектива на ДГ „Ран Босилек”.	
2.	Използване на сайта за популяризиране на дейността на ДГ. Уеб- сайта на детската градина се актуализира непрекъснато, публикувани са всички задължителни документи на детската градина, включително и утвърдения бюджет и както и отчетите за неговото изпълнение на 3-месечие. Създадени са вътрешни групи за комуникиране по месинджър.	
3.	Изработено лого на детската градина, рекламни брошури на детската градина по различни проекти, ритуали свързани с рожден ден на детската градина, празници с откриване на учебната	

	година, заключително тържество за края на учебното време, отбелязване на рождени дни.	
4.	Осигурено представително облекло за педагогическите специалисти с лого на детската градина. Рекламен надпис на детската градина.	

4.3. ПАРТНЬОРСТВА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ НА ДГ СЪС СЕМЕЙСТВОТО И ОСТАНАЛИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА СОЦИАЛНАТА СРЕДА

Сътрудничеството със семейството като един работещ екип е в основата на иновационните търсения на ДГ „ Ран Босилек“ гр. Габрово, за споделяне отговорността при обучението и възпитанието на децата. Традициите ни в работата със семейството са за изграждане на позитивна среда, ориентирана към потребностите на детето и оказване личностна подкрепа на деца с обучителни трудности и развитие на силните страни и дарованията им, насърчаване на творческия потенциал на всяко дете.

Това партньорство ще продължи и в бъдеще с разнообразни форми на взаимодействие в отворена образователна среда.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ul style="list-style-type: none"> - Педагогическият екип работи в тясно сътрудничество и партньорство с родителското настоятелство. -Участия в общински мероприятия. -Работа с културни и държавни институции. -Установени традиции в приемствеността с началните общообразователни училища. - Създадени са ползотворни връзки с обществени организации и институции. – Работа по Проекти. - Участие в квалификационни форми за създаване на екипна общност от съмишленици и партньори. - Родители - в сътрудничество организират благотворителни инициативи в подкрепа на добри каузи. 	<p>Проблеми с осъзнаване на необходимостта от здравословен начин на живот на децата и здравословното хранене в детската градина</p> <p>-не много активен обществен съвет.</p>

Вътрешен потенциал - възможности и перспективи:

- Сътрудничество и взаимопомощ със семейството чрез нетрадиционни форми – тренинги, уъркшопи, работни срещи и др.
- Утвърждаване на създадена система за обмен на информация със семейството, детската ясла и училището.
- Създаване на система за външна изява на деца и учители.
- Участието на родителите в образователния процес и взаимодействието със семейството е от изключително значение за възпитанието и развитието на децата, за формирането на тяхната емоционална интелигентност, за преодоляването на проблемното и агресивно поведение сред децата.
- Наличие на ресурс за разширяване на дигиталното оборудване и модернизация на детското заведение.

4. АВТОРИТЕТ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА „РАН БОСИЛЕК“ СРЕД ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Детската градина е с утвърден имидж в образователното пространство на общинско, областно и национално ниво, доказала своя иновативен потенциал и креативни идеи при обучения, квалификации и конференции.

Повишаване имиджа на образователната институция в редица отворени врати пред колеги от цялата област и социални институции, за споделяне на иновативни дейности, образователна среда, STEAM подход за развитие на креативността и творческите заложби на децата.

Изграденият имидж е своеобразно мерило на степента на развитие на детската градина и оценка за перспективността на резултатите, за зрелостта и професионализма на целия колектив.

Благоприятният имидж на ДГ „РАН БОСИЛЕК“ трябва да бъде:

1. Адекватен- да съответства на реално съществуващия образ или специфика на детската градина.

2. Оригинален- да се отличава от образите на другите детски градини, да има свое разпознаваемо и уникално лице.

3. Пластичен- да не остарява, да може да се изменя и приспособява към новости.

Създаването и запазването на образователния имидж на съвременната детска градина е целенасочен и добре обмислен стратегически процес. Информационното обезпечаване на управлението, презентирането на процесите и дейностите са задължителни за успешното функциониране на детската градина.

Основни средства при запазване и надграждане на имиджа са :

- Висока и реалистична самооценка;
- Ясно съзнание за постигнатото качество на педагогическо взаимодействие, което трябва да се сподели;
- Формирана идентичност- детската градина, която трябва да бъде забелязана и призната в обществото.

Допълнителни средства:

- Стил- единство на комуникация, поведение , екстериор и интериор;
- Дизайн- визуално-комуникативни средства- лого, символи, работно облекло
- Собствена творческа дейност и продукция- флаери, електронно списание;
- Ритуализиране- създаване на собствени ритуали;
- Информационно-управленски средства- разпространение на новини на различни нива и институции по повод специални събития, участия в дейности и др.
- Комуникация с национални, регионални и общински институции за сътрудничество при реализация на образователната политика на детската градина
- Обновяване и регулярно актуализиране на сайта на детското заведение.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ul style="list-style-type: none"> - Детската градина е утвърден център за иновации в предучилищното образование на територията на община Мездра. - Утвърден център за работа с институциите на всички нива за поемане на отговорности при възпитанието, обучението и социализацията на децата - Резултатите от постиженията на деца и учители стават достояние на обществеността чрез : сайт на общината, официален сайт на ДГ, медиите. - Институцията работи от 2012 год. по международни и национални проекти и програми, като реализира дейности с широкото участие и ангажираност на обществеността: - СП Коменски, многостранни партньорства- 2012-2014 год.	<ul style="list-style-type: none"> - Незаинтересованост на част от родителите с уязвимо социално-икономическо положение към образованието на децата им и към дейността на детската градина.

- НП „Безопасност на движение по пътищата”.

НП „Хубаво е в детската градина“

„Подкрепа за приобщаващо образование “

„Силен старт“

- Установено е позитивно взаимодействие с родителската общност чрез:
- участие във вътрешно квалификационната дейност
- участие в работата на Клуб „635“ и ателие „Чудотворница“
- участие в проектните дейности с ангажирано присъствие.

Вътрешен потенциал- възможности и перспективи:

- Добро популяризиране на добър педагогически опит
- Прилагане на иновативни и по-ефективни форми за работа и взаимодействие с родителите с цел приобщаването им към живота в детската градина.
- Поддържане сайт на детската градина с актуална информация за живота в детската градина.
- Утвърждаване на създадената система за обмен на информация със семейството, детските ясли и училището.
- Организиране на общонационални и международни празници и чествания, благотворителни акции и други събития за издигане имиджа на детската градина.

IV. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. МИСИЯ: Мисията на детска градина „РАН БОСИЛЕК“ е максимално стимулиране на детския личностен потенциал в осигурена съвременна, подкрепяща среда, чрез внедряване на иновативни модели за качествено образование, гарантиращи успешна социализация и бъдеща реализация на всяко дете.

„Децата са нашето бъдеще, нашата гордост, наша надежда, но и наша отговорност!“

2. ВИЗИЯ: ДГ „РАН БОСИЛЕК“-съвременен образователен център, запазил традициите си на институция, предлагаща качествено образование, възпитание и социализация за всички деца, избрала път към промяна чрез иновативност, партньорство със заинтересованите страни, постоянно саморазвитие и просперитет.

- ❖ Учеща общност, която следва естественото развитие на детето, съхранява неговата уникалност и формира среда и отношения на равнопоставеност и сътрудничество.
- ❖ Модерна и привлекателна детска градина гарантираща условия и предпоставки за съхранение на детството и детето като ценност.
- ❖ Адаптирана среда, която създава условия за социална и емоционална зрялост на личността и нейното физическо, психическо и социално благополучие.
- ❖ Създаден собствен облик на детска градина гарантираща развитие на децата от най-ранна възраст в модерна, интегрирана, здравословна, подкрепяща и предизвикателна среда.
- ❖ Осигурена подкрепа на родителите и на специалистите, които полагат грижи за децата, като равностойни партньори в осигуряването на условията за развитие и възпитание / социализация / на децата в авторски тип детска градина.
- ❖ Изградена отворена социална общност със семейството със споделени ценности, приоритети и цели.
- ❖ Висококвалифициран екип от учители-мениджъри, прилагащи ефективни методи и техники за осъществяване на качествено педагогическо взаимодействие с цел развитие на детския потенциал и възможности.

ЦЕНТЪР на образователно-възпитателния процес в настоящата стратегия е детето с неговата индивидуалност, интереси и потребности.

ДЕВИЗ: *„Стъпка по стъпка-учим ,неем и играем“*

3. ГЛОБАЛНА ЦЕЛ: Създадена привлекателна, подкрепяща, хармонична среда, която дава условия за съвременно ценностно-ориентирано, европейско образование на децата и гарантира развитие на човешкия потенциал и партньорствата в дух на взаимност, споделена отговорност и подкрепа.

Оперативни цели:

- ❖ Осигуряване и поддържане на високо качество на възпитанието и обучението чрез прилагане на личностно-ориентиран подход към децата за развитие на познавателни, граждански, социални и емоционални компетентности в интерактивна среда.
- ❖ Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в детската градина на деца със специални образователни потребности, деца в риск и деца от уязвими групи.
- ❖ Развитие на култура на поведение в общността, придобиване на устойчиви нагласи за толерантно отношение и приобщаване, умения за устойчивост, саморазвитие чрез дейности, които са предназначено насочени към интересите.
- ❖ Осигуряване на качествено предучилищно образование чрез акцентирание върху езиковото развитие и комуникативните умения на децата за полагане основите на успешното учене през целия живот.
- ❖ Развитие на детските компетентности, умения и дарования в една модерна и подкрепяща среда, даваща възможност за активно учене и достигане на рефлексия чрез игра.
- ❖ Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демокрация, гражданска отговорност и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.
- ❖ Създаване на единен работещ екип между детската градина и семейството за ефективно общуване при подкрепа за личностното развитие на децата за споделена отговорност, толерантност, взаимно доверие и превенция на насилието и тормоза.
- ❖ Демократизиране на управленския процес чрез създаване на оптимален технологичен модел за реализиране на управленските функции. Мениджмънт и маркетинг.
- ❖ Изграждане на нова визия на съвременния детски учител, като:
  - мотивиран инициатор и сътрудник в нов тип социални и обществени взаимоотношения;
  - активен участник в ефективна система за квалификация и кариерно израстване.

Ще търсим ПЪТ, водещ към ПРОМЯНА чрез ПАРТНЬОРСТВО!

Чрез сътрудничеството на детската градина с всички заинтересовани страни като един работещ екип за споделена отговорност при обучението и възпитанието на децата в иновативна образователна среда.

ЩЕ ТРЕНИРАМЕ умения чрез действие за изграждане на социално личностни характеристики, на граждански компетентности, на социално-битови (действени) умения, на рефлексивност и пренос на усвоени умения в реална ситуация, самостоятелност, самоконтрол и емпатия.

ЩЕ ГРАДИМ собственият облик на детска градина „Слънчице” с три ключа към успех:

4. ЦЕННОСТИ НА ИНСТИТУЦИЯТА

- **Осигуряване** позицията на детето като основна ценност в системата на предучилищното образование и формиране на ценностно ориентирани модели на поведение в интеркултурна образователна среда.
- **Прилагане** на иновативни образователни стратегии и техники, насочени към индивидуалните особености и потребности на децата.
- **Предлагане** качествени педагогически услуги за деца и съвременен мениджмънт.
- **Партниране** със семейството чрез участието му във вътрешно- квалификационната дейност и педагогическо консултиране.
- **Възпитаване** на толерантност и уважение към индивидуалните и културни различия.
- **Ежегодно** реализиране на мини проекти със съдържателни и действени характеристики, гарантиращи правото на избор от децата в различни дейности.
- **Добра** функционална образователна среда за личностно ориентиране и гарантиране на равен шанс за всички деца при постъпването им в училище.
- **Ранно откриване** на заложите и способностите на всяко дете и насърчаване на развитието и реализацията им.
- **Успешна** и резултатна интеграция на деца със СОП и деца от етническите малцинства.
- **Формиране** на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.
- **Споделена отговорност**, реализирана в сътрудничество на заинтересованите страни при отглеждането, образованието и социализацията на детето в условията на детската градина.
- **Придобиване** на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.

- **Организационна култура**; стратегии за съхранение на знанието в институцията; кадрова екипност и споделени отговорности към очакваните крайни резултати.

5. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ

Приоритетни направления на ДГ „Ран Босилек“ са обвързани с приоритетите на образованието в Република България и в синхрон с трите ключа към успех, като политика на детската градина и съгласно чл. 263, ал. 4 от ЗПУО, ДВ, бр. 11 от 2023 г.:

5.1. Повишаване качеството на образованието в детската градина, като иновативен център за образование, възпитание и социализация на децата с фокус към ранно детско развитие, развитие на компетентности, умения за комуникация, подкрепа и толерантност чрез социална рефлексия.

5.1.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

Управлението на качеството в ДГ „Ран Босилек“, гр.Габрово е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейности, оценяване и внасяне на подобрения в работата на образователната институция. Повишаването на качеството на образованието се постига чрез приемственост и синхрон между традициите в българската образователна система и предизвикателствата на съвременните иновации и технологии в европейски и световен мащаб.

Качество на образованието е степента на съответствие на предоставяните от детската градина публични образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на потребителите на тези образователни услуги (деца, родители, др. заинтересовани страни).

Следва да се има предвид, че процесът на целеполагане, включващ дефинирането на мисията и визията на институцията, както и формулирането на оперативните цели в стратегията за развитие на ДГ е определящ за адекватността и ефективността на приетите мерки за повишаване на качеството на образованието. Успешното прилагане и изпълнение на приетите мерки води до реализиране на политиките и целите, определени в Стратегията за развитие на ДГ „Ран Босилек“

5.1.2. Политики и дейности за постигане на по-високо качество на обучението, възпитанието и социализацията на децата:

- подобряване процеса на образование при децата от ранна детска възраст;
- оптимизиране на вътрешната система за оценяване постиженията от педагогическото взаимодействие;
- приобщаване на децата със специални образователни потребности и/или в риск;
- мотивиране, задържане и превенция на отпадане на деца в риск;
- подкрепа на деца с дарби за развитие на техния потенциал;
- повишаване на обхвата и пълноценното включване на децата в образователната система;

- повишаване на знанията, уменията и компетентностите на децата в образователния процес;
- целенасочена персонализирана подкрепа за всяко дете при идентифициране на когнитивни и социално-емоционални дефицити;
- повишаване на образователните резултати на децата чрез дигитализация и иновативност на образователния процес;
- ефективно екипно взаимодействие между участниците в образователния процес;
- повишаване на професионалните умения и компетентности на педагозите, специалистите за оказване на обща и допълнителна подкрепа; медицинския и непедagogически персонал;
- организация на квалификационната дейност съобразно идентифицираните нужди на всеки конкретен педагогически специалист;
- управление на човешките, материални и финансови ресурси;
- оптимизиране на образователната и интерактивна среда в детската градина;
- взаимодействие със заинтересованите страни и родителите партньори в образователния процес.

5.1.3. Принципи

1. Законосъобразност при реализирането на всички дейности.
2. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете: ориентираност към интереса и силните му страни, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на образованието в институцията.
4. Автономност при определяне на институционалните политики, методите и средствата за обучение с цел осигуряване качество на образованието.
5. Целенасоченост към постигане на планираните резултати в образователния процес, последователност и непрекъснатост в процеса за повишаване на качеството.
6. Иновативност и ефективност на педагогическите практики и на организацията на образователния процес, последователност и приемственост при прилагане на добри педагогически практики и обмяната/споделянето на открити практики.
7. Ефективно разпределение, използване и управление на ресурсите.
8. Лидерство, разпределение на дейности и делегиране на отговорности за постигане на целите на институцията .
9. Прозрачност, информираност и удовлетвореност на участниците в образователния процес (педагогически/непедагогически специалисти, деца и родители).
10. Партньорство, ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието.

11. Ориентираност на образованието към изискванията и потребностите на заинтересованите страни.

Подобряване качеството на образованието е процес на целенасочено въздействие върху резултатите от образователния процес и от управлението на институцията.

5.1.4. Усъвършенстване организацията на образователния процес и повишаване резултатите от педагогическото взаимодействие предполага приемане на мерки за ефективност и резултатност:

- адаптация и социализация от ранна детска възраст на децата в образователния процес;
- организиране и провеждане на основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие (стратегии, методи, подходи, техники на преподаване);
- установяване и измерване на постигнатите образователни резултати и нивото на формиране на основните ключови компетентности;
- установяване и измерване нивото на формиране на социални и емоционални компетентности;
- взаимодействие между факторите и условията, от които зависи личностното развитие на децата – осигуряване на обща и допълнителна подкрепа, развитие на умения за обучение, самооценка и работа в екип в процеса на взаимодействие;
- изпълнение на планираните дейности по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на децата в задължителна предучилищна възраст (отчитане на отсъствия, отпаднали, предложени мерки и теренни срещи), както и на дейностите по превенция на тормоза и насилието;
- прилагане на иновативни подходи и практики за усъвършенстване на образователния процес;
- удовлетвореност на участниците в образователния процес от постигнатите резултати и участие в набеязването на политики за подобряването им;
- реализиране на дейности за изграждане на позитивен организационен климат и утвърждаване на позитивна екипна общност, с цел формиране на социални и емоционални компетентности и умения на децата за подкрепа на устойчивото им развитие.

5.1.5. Управлението на институцията включва разработване на политики и набеязване на мерки и дейности, насочени към:

- устойчиво развитие на ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово;
- оптимално и ефикасно управление на ресурсите;
- изграждане на безопасна и достъпна физическата среда, обновяване и обогатяване на материално техническата база;
- формиране на организационна култура за съхранение на институционалните ценности и традиции и прилагането на мерки и санкции за нарушението им;
- взаимодействие между участниците в образователния процес (педагогически специалисти–деца–родители), както и активно взаимодействие на всички

заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на институцията (финансиращ орган, РУО, обществен съвет и др.);

- удовлетвореност от стила на управление.

5.1.6. Дейности за повишаване качеството на предоставяното образование

ДГ „ Ран Босилек”, гр.Габрово работи непрекъснато по посока предоставяне на високо качество на образование, съобразно със спецификата на средата, потребностите и интересите на децата чрез:

1. Планиране, организация и контрол на дейността на институцията.
2. Осъществяване на ефективен процес на адаптация, социализация и обучение.
3. Осъществяване на иновативно обучение по авторска програмна система, в защита потребностите и интересите на децата.
4. Изграждане и поддържане на организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
5. ДГ „Ран Босилек” – желано място за обучение, изява и подкрепа (обща и/или допълнителна) за личностното развитие:
  - Занимания по интереси и ателиета.
  - Създаване и поддържане на вариативна среда за обучение и развитие.
  - Обновяване и обогатяване на материалната база, чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии.
  - Осигуряването на подкрепа за преодоляване на обучителните затруднения чрез ранно идентифициране на потребностите на децата, предотвратяване на дефицити и отпадането им от образователната система.
6. Повишаване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите специалисти.
7. Наставничество на новоназначени учители и подкрепата на креативни, и иновативни учители.
8. Взаимодействия с родители и със заинтересовани страни, партньорски организации и институции.
9. Участие в програми и проекти, подпомагащи дейността на ДГ „ Ран Босилек” в областта на качествено образование.

5.1.7. Очаквани резултати от прилагане на мерките за повишаване на качеството на предоставяното образование в ДГ „ Ран Босилек”, гр. Габрово:

Предложените мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване качеството на предоставяното образование са насочени към преодоляване на слабите страни и рисковете, като се използват и запазят силните страни и се оползотворяват пълноценно всички възможности за устойчиво развитие.

Чрез прилагане на мерките и в изпълнение на поставените в Стратегията за развитие цели, ще се гарантира очакваното качество, удовлетвореност на участниците в образованието и индивидуалния напредък на децата.

Очакваните резултати, свързани с повишаване на качеството и ефективността на образователния процес са:

1. Подобрена развиваща, функционална, интегративна, комбинативна, естетична и безопасна образователна среда, която дава възможност за реализиране на ефективни педагогически взаимодействия с децата и родителите за споделена отговорност.
2. Разкриване на възможности за включване на родителите в ефективен и модерен педагогически процес, насочен към интересите на детето и неговото бъдещо развитие.
3. Постигането на ДОС за предучилищното образование и училищната готовност на децата да са гарантирани чрез ясно дефиниране на образователните потребности и интереси на всяко дете, използването на съответстваща педагогическа технология и получаване на обратна връзка относно напредъка на развитие.
4. Процесът на педагогическо взаимодействие да се осъществява в условията на постоянно, активно взаимодействие на всички деца и учителя като равноправни субекти.
5. Атмосферата в групата да е позитивна и да гарантира емоционален комфорт на всяко дете.
6. Разбиране и уважение към културното многообразие.
7. Играта, възпитанието, отношенията и образователните дейности да се допълват взаимно и представляват цялостно изживяване.
8. Осигурена модернизирана материално-техническата база със съвременни софтуери, хардуер и надеждна безжична мрежа.
9. Усвояване и прилагане на интерактивни методи от учителите и използване на възможностите на Google инструментите.
10. Оказване на активна и системна помощ на новопостъпили и млади учители.
11. Мотивиране на учителите за придобиване на по-висок клас професионална квалификация и кариерно развитие с цел повишаване качеството и ефективността на образованието.
12. Усъвършенстване на компетентностите на учителите, използвайки възможностите предоставени от национални и европейски програми, провеждане на вътрешноинституционални обучения.
13. Мобилност на мениджърските и управленски функции на директора чрез прилагане на комплексен подход на управление.
14. Изградени ползотворните контакти на детската градина с други социални, обществени и културни организации.

15. Утвърден престиж на организацията и учителският колектив.

5.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата:

5.2.1. Възпитание в патриотизъм и национално самосъзнание.

Патриотичното възпитание е част от възпитателния процес, който има за цел формирането на личността. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание в семейството, в детската градина, в училището, чрез приемане и спазване на обществените норми на поведение.

В съвременните социално-икономически условия детската градина се превърна в образователен и граждански модел за учене през целия живот. Наша задача, като български учители, е да поставим основите на това възпитание и поведение, което в бъдеще да осигури възможност на всеки млад човек да има ясна гражданска позиция, чувство за национална гордост и принадлежност. Основна цел на педагогическия екип е формирането на национално самосъзнание у децата от най-ранна възраст чрез приобщаването им към своя род и традиции. Познаването, обогатяването и запазването на българската история, бит и култура е в основата на изграждането на патриотично възпитание и национално самочувствие. Формирането на националната културна идентичност на подрастващите изисква търсене на нови, адекватни на съвременното методи и подходи.

Познаването и спазването на традициите засилва усещането у подрастващите за принадлежността им към семейство, регион, народ, родина. Възпитанието в патриотизъм и национално самосъзнание е важно да започне още в началото на предучилищната възраст.

Възпитателните взаимодействия, свързани с реализацията на патриотичното възпитание в ДГ «Ран Босилек» - гр.Габрово са свързани с:

- формиране на уважение към традиции и ритуали, обичаи в контекста на развитието на българската национална обредност на базата на познаването им;
- формиране на патриотични чувства, свързани с принадлежността към българската нация и държава и утвърждаване на единството на нацията;
- участие в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование.
- създаване у децата необходимост от съхраняване, популяризиране и възпроизвеждане на културната уникалност и самобитност на предците;
- популяризиране на художествено-творческата дейност на децата, за да придобият сигурност и увереност за последващата им социализация;
- привличане на родителите за по-тясно сътрудничество в дейности, популяризиращи достойнствата и културната ни идентичност;

5.3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

5.3.1. Създаване и поддържане на благоприятна среда за осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

Отглеждането на физически здрави и дееспособни деца е важна задача на всяка държава. За осъществяването и решаващо място има двигателната активност на децата.

Редовната физическа активност помага на децата да се разтоварят от стреса, да подобрят концентрацията си и да се чувстват по-позитивно. Затова планираме активни физически занимания, които да структурират в своята същност класическите двигателни упражнения, музиката и играта в своя най-забавен момент, йога активности за концентрация и преодоляване на гнева. Защото ние се стремим да осигуряваме щастие днес!

Детската градина чрез формите на физическа култура има за цел укрепване и закаляване на децата, повишаване устойчивостта на организма към заболявания, развитие на физически качества и дееспособност. Заниманията със спорт при добра организация осигурява здраве, двигателен опит, формиране на умения и изграждане на мотивация за самостоятелна двигателна дейност.

В Ателие „Малки Еко изследователи“ по НП «Хубаво е в детската градина» проект „Здравето – ценност и споделена отговорност” децата ще имат възможност да развиват физически и двигателни качества чрез разнообразни комплекси от спортни, музикално- ритмични, изследователски и йога активности в подходяща среда. Чрез спортно подготвителни игри ще се закалява детския организъм и ще се развива физическата им дееспособност.

5.3.2. Обновяване и обогатяване на материалната база.

В Детска градина „Ран Босилек“, гр. Габрово са насочени към осигуряване на нови и иновативни спортни уреди и пособия за провеждане на различните видове физически занимания и игри за децата, с които да се обнови и обогати екстериора и интериора на детското заведение/сграда и двор/.

5.4. Гражданско, здравно, екологично интеркултурно образование

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. То се осъществява в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт. Съгласно чл.5.(1) от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН - в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение чрез:

- ✓ *Възпитание в привързаност и патриотизъм към роден край и родина.*

- ✓ *Утвърждаване на знаещи и можещи деца, устремени към развитие на умения и компетентности.*

5.5. Екологична култура и навици за здравословен начин на живот

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие. Децата следва да познават и спазват нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда, да разбират ролята на хората за грижата и опазването на околната среда и проявяват готовност за участие в тях, обичат и пазят природните дадености на страната и града, в който живеят; да се включват с радост в екоинициативи и осъзнават ползата от тях.

5.6. Здравно образование и навици за здравословен начин на живот

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Целта ни е да развием иновативен модел на ефективно педагогическо взаимодействие за изграждане на правилно здравословно хранене, физическа активност, здравословна ментална и социална подкрепа. Защото ефективността на образователния процес в детската градина и устойчивостта на модела е ключ към постигане на целите на институцията за осигуряване на качествено образование.

За насърчаване на здравословното хранене и здравословния начин на живот е необходимо да включим децата в процеса на приготвяне на храна, да създадем експериментална среда, която да провокира детското любопитство чрез действено моделиране и практически ситуации и да приобщим семейството към организирани дейности за изграждане на здравословни навици и стимулиране правилното хранене.

5.6.1. Формиране на позитивно отношение към различните културни идентичности, умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Детската градина осигурява равен достъп до обучение, възпитание, социално, културно и физическо развитие на всяко дете, като се превъзможат различията произтичащи от семейна среда, социално положение, етнос, културна общност, националност. Създаваме емоционален комфорт, чрез внимателно отншение и обич, зачитане на тяхното лично достойнство.

Целта ни е изграждане на автономна и активна личност, която да:

- разбира и отстоява общочовешките ценности и общочовешките права;

- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности,

признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички;

- осъзнава и цени своята културна идентичност;

- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и на другите;

5.5. Механизъм по съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст:

Във връзка с чл. 3, ал. 2 от Постановление №100/08.06.2018 г. на Министерски съвет за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, учител от ДГ „Ран Босилек“, гр.Габрово е включен в Екип 1 за обхват.

Добри практики в дейността на екипите за обхват.

Детска градина „Ран Босилек“ е с доказани традиции при подкрепа личностното развитие на децата от ранна детска възраст. Ние разчитаме на позитивно партньорство със семейството, осигурена подкрепяща среда и подпомагане процеса на образователна интеграция, чрез създаване на условия за успешно адаптиране на децата от уязвими групи, деца със СОП, деца в риск и с хронични заболявания, работа по интереси в разнообразни ателиета и дейности за съхраняване на майчин език и културна идентичност.

Като авторска детска градина работим целенасочено за формиране на ценностно– ориентирано поведение чрез стимулиране на емоционална интелигентност от ранна детска възраст, решаване на казуси и проблемни ситуации, развитие на критическо мислене и рефлексия, изграждане на толерантност и емпатия.

През тази учебна година продължихме да развиваме родителски умения чрез разнообразни тренингови форми, които се провеждат от психолога на детската градина.

Затруднения:

- Необходимост от съдействие и осигуряване на социален медиатор към детската градина за връзка между семействата от ромски произход, живеещи в отдалечените квартали – нередовно посещаващи детската градина.
- Регулярни срещи с общинското ръководство при идентифицирани потребности за подкрепа на деца и семейства, на които предстои посещение в детска ясла и детска градина.
- Нова тревожна тенденция е и напускането на семействата от населеното място.
- Икономически бедният регион води до траен демографски срив.

Мерки за връщане и трайно включване в образователната система на отпаднали деца/ученици.

- Системни теренни срещи
- Партньорство с всички заинтересовани страни
- Оказване на подкрепа на семействата чрез взаимопомощ
- Включване в проектни дейности

Очаквани резултати от предприетите мерки за преодоляване отсъствията по неுவажителни причини на деца:

- ✓ Изградена толерантна, здравословна и подкрепяща образователна среда от ранна детска възраст.
- ✓ Реализирани дейности с родителската общност за формиране на ценностно - ориентирани модели на поведение, чрез игрова дейност в подкрепяща образователната среда.
- ✓ Реализирани допълнителни обучителни модули, за развитие на компетентности в допълнителни модули чрез проектни дейности.
- ✓ Ефективно игрово взаимодействие за развитие на емпатия, творческо въображение и емоционална интелигентност с цел толерантно поведение в етнокултурна среда.
- ✓ Стимулиране на толерантност към “уникалността” и проява на съпричастност и готовност за подкрепа.
- ✓ Осигурен достъп до електронни помагала с интерактивно съдържание по всички образователни направления и разнообразни електронни ресурси –образователни приложения и игри.
- ✓ Проведени дейности за подобряване на външна и вътрешна средата чрез дооборудване на кабинети за подкрепа със нови софтуери за работа с деца. Успешна терапевтична работа и психолого–педагогическа подкрепа.
- ✓ Реализирани съвместни дейности с родителите, НПО, Обществен съвет, с насоченост към ефективна подготовка на детето за постъпване в училище и ранна превенция на отпадане от системата на образование.

- ✓ Устойчивост на практики за подкрепа на семейството в „Консултативен кабинет“ - консултации и индивидуални срещи с родители за осигуряване на подкрепа и развитие на всяко дете.

5.5.1. Взаимодействие с родителите

Работата с родителите на децата се осъществява по време на родителски срещи, индивидуални разговори с тях, на които се осведомяват за спецификата на образователния процес, постиженията и проблемите в развитието на децата, безопасността им по време на пребиваване в ДГ. Усилията на екипа са насочени към приобщаване на родителите към живота и дейностите в ДГ – включването им в подготовка на тържества и представления, тренинги и обучения, проекти, мини проекти и ателиета.

Силни страни	Затрудняващи моменти
1. Увеличава се броят на ангажираните към дейността на ДГ родители.	1. Увеличаване на семействата с нисък социален статус. 2. Миграция на семейства и икономическа несигурност.
Вътрешен потенциал – възможности и перспективи:	
Работа със семейството и подкрепа на родителите в качеството им на основни възпитатели на децата (увеличаване нивото на психолого-педагогическата им култура). Включване на родителите в различни дейности, европейски и национални проекти с цел изграждане на положително отношение към предучилищното образование.	

5.5.2. Взаимодействие с институции.

Партньорство и сътрудничество с РУО-Габрово, Община Габрово, детски градини и училища в Община Габрово, културни и други институции, отдел „Закрила на детето“.

Доброто взаимодействие между институциите е сигурен гарант за осъществяване на пълноценно предучилищно образование.

№	Силни страни	Затруднения
1.	Взаимодействието на детската градина и РУО-Габрово се осъществява чрез: 1. Методическа подкрепа и конструктивен контрол за ефективно провеждане на педагогическото взаимодействие.	

	<p>2. Организационна подкрепа и мониторинг при изпълнение на цялостната дейност на детската градина.</p> <p>3. Координиране и подпомагане при организирането на квалификационните форми на обучение.</p> <p>4. Оказване на организационна помощ при кандидатстване по проекти.</p> <p>5. Планиране на дейности, съгласно плана на РУО за развитие на личността на детето и неговото гражданско и здравно образование, както и развитие на предприемаческите умения още от детската градина.</p>	
2.	<p>ДГ „Слънчице“ е общинска детска градина и успешно си партнира с Община Мездра и общинските структури за създаването на необходимата образователна среда и материално-техническата база за обезпечаване на образователния процес. Партньорството с Община ГАБРОВО се осъществява чрез:</p> <p>1. Съвместна работа и партньорство при кандидатстване по проекти и програми.</p> <p>2. Подпомагане цялостната дейност на детската градина.</p> <p>4. Информационно осигуряване, както и организирането и провеждането на съвместни дейности и мероприятия.</p> <p>5. Създаден механизъм с процедури към него при случаи на тормоз и насилие и партниране с колеги от „Закрила на детето“.</p>	
3.	<p>Детската градина трябва да осигурява на децата възможности за пълноценно културно – просветно възпитание и да разширява светогледа им извън рамките на учебното съдържание и извън рамките на територията на детската градина. Предлагането на театрални и други културни прояви и участието на децата в съвместни инициативи и събития правят още по-лесна социалната адаптация на детето и повишаване на неговия кръгзор. Създава се траен интерес към театъра и книгите, с участието си в такива изяви децата повишават своя личен авторитет и самочувствие.</p> <p>Детската градина активно си взаимодейства спортни клубове и други културни институции.</p>	

Вътрешен потенциал – възможности и перспективи:

1. Обмен на добрите педагогически практики и инициативи.
2. Създаване на среда за прилагане на положителни идеи, взаимопомощ и подкрепа
3. Организиране и провеждане на съвместни мероприятия и дейности/научно-практически конференции, тренинги, форуми и др./
4. Съвместна работа по проекти и програми.
5. Изграждане на партньорство и съвместни политики на всички нива/национално, регионално, локално и институционално/ за постигане на целите за устойчиво развитие.
6. Реализиране на дейности за популяризиране на европейските инициативи в областта на предучилищното образование

5.5.3. Присъствие на детската градина в общественото пространство.

Детската градина е с утвърден авторитет в образователното пространство на общинско, областно и национално ниво, доказала своя иновативен потенциал и креативни идеи чрез популяризиране на собствени добри педагогически практики, домакинство и логистика на професионални работни срещи и педагогически форуми, участие в областни и национални конференции и конкурси.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ol style="list-style-type: none"> 1. Детската градина е утвърден център за иновации в предучилищното образование на територията на община Габрово. 2. Утвърден център за работа с институциите на всички нива за поемане на отговорности при възпитанието, обучението и социализацията на децата. 3. Резултатите от постиженията на деца и учители стават достояние на обществеността чрез сайт на общината, официален сайт на детската градина, медиите. 4. Институцията работи по национални проекти и програми, като реализира дейности с широкото участие и ангажираност на обществеността. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатъчни средства за участие в педагогически форуми. 4. Слаба ангажираност на родителите в изпълнението на национални програми и проекти на детската градина.

<p>5. Установено е позитивно взаимодействие с родителската общност чрез участие в :</p> <p>5.1. вътрешноквалификационната дейност;</p> <p>5.2. проектните дейности с ангажирано присъствие.</p>	
Вътрешен потенциал – възможности и перспективи:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Добро популяризиране на добър педагогически опит. 2. Прилагане на иновативни и по-ефективни форми за работа и взаимодействие с родителите с цел приобщаването им към живота в детската градина. 3. Поддържане и обогатяване на сайт на детската градина с актуална информация за живота в детската градина. 4. Утвърждаване на създадената система за обмен на информация със семейството, детските ясли и училището. 	

Високо качество на педагогическото взаимодействие в детската градина, чрез прилагане на гъвкави модели за постигане на хуманност и хармоничност на педагогическото взаимодействие, съгласно Европейската рамка за качество на образованието от ранна детска възраст.

5.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и възпитание

В ДГ „Ран Босилек” се приемат по желание на родителите (съгласно ЗПУО), като групите се оформят по реда на правилата за прием на община Габрово. Не се допуска подбор по пол, етническа, религиозна и социална принадлежност или по друг диференциращ признак. Зачитат се Конвенцията за правата на детето, Законът за закрила на детето и Конституцията на Република България.

5.6.1. Създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие, според потребностите на детето.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ol style="list-style-type: none"> 1. Утвърдени правила за прием в детска ясла и първа група. 2. Едновъзрастов състав на групите. 3. Осъществена е приемственост детска градина – училище. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Списъчен състав до норматива, което предполага през годините ниска пълняемост на групите, поради преместване по различни причини. 2. Демографски проблеми в малките населени места.

<p>4. Добри резултати от предучилищната подготовка.</p> <p>5. Осигурено е здравно обслужване и здравна профилактика.</p> <p>6. Изграден имидж на детската градина.</p> <p>7. Приобщаване на децата към националните ценности и традиции.</p> <p>8. Балансиран и гъвкав дневен режим.</p> <p>9. Отлично взаимодействие с Обществен съвет.</p> <p>10. Детската градина е носител на много награди и грамоти за участие в конкурси и творчески изяви на неговите възпитаници.</p>	<p>3. Нарастване броя на децата с неадаптирано и социално неприемливо поведение.</p> <p>4. Нисък социален статус на семействата.</p> <p>4. Нарастваща агресивност сред децата.</p> <p>5. Неблагоприятни социални фактори – семейства от етносите са засегнати от финансовата криза и безработица.</p> <p>6. Слабо участие на част от родителите в дейността на детската градина.</p>
--	--

Вътрешен потенциал – възможности и перспективи:

1. Повишаване на положителната емоционалност на децата за сметка на напрежението, агресията и негативните прояви.
3. Стимулиране развитието на социалното партньорство и активизиране на диалога със семейството за постигане на съответствие между предлаганото образование и възпитание и съвременните изисквания и потребности.
4. Възможности за сътрудничество с НПО.
5. Осъществяване на интеграция на деца от уязвими групи.
6. Добра диагностична работа и създаване на условия за индивидуално развитие и диференцирани грижи.
7. Развитие на приобщаващото образование за деца със СОП.
8. Създаване на устойчиви механизми и инструменти за гарантиране на сигурността и здравето на децата.
9. Има приемственост между детска градина –училище.
10. Подкрепа на даровитите деца.
11. Разчитане на творческия заряд, креативност, любознателност и висока сензитивност на децата.

5.7. Приобщаване на децата

5.7.1. Създаване на среда за осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на образование, възпитание и социализация.

Програмната система на детската градина е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, ориентирани към подкрепа на всяко дете в условията на детската градина, гарантираща неговото интелектуално, емоционално, социално, духовно – нравствено и физическо развитие, в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му. В Детска градина „Ран Босилек“, педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на компетентности (знания, умения, отношения), необходими за успешното му развитие и пълноценна подготовка за училище. То се осъществява чрез прилагане на субект – субектния подход между учителя – родителя и детето, като възрастните и детето са равностойни партньори в процеса на педагогическо взаимодействие. Планирането на програмното съдържание е съобразно с възрастовите особености на децата и спецификата на групата. В зависимост от темите и програмните задачи, педагогическото взаимодействие е фронтално, групово и индивидуално, като приоритет се дава на груповата, екипната работа и STEAM подхода.

Детска градина „Ран Босилек“, гр.Габрово е с традиции при използване на иновативни педагогически технологии и ИКТ в образователния процес. Достъпността и възможностите на много онлайн приложения, съчетани с тяхното безплатно използване, доведоха до бързото им проникване в образованието още от най-ранна детска възраст.

Силни страни	Затрудняващи моменти
<ol style="list-style-type: none"> 1. Утвърдената организация на педагогическото взаимодействие в основната сграда и филиала е съобразена със спецификата на детската група. 2. Гъвкав дневен режим, осигуряващ равностойност на основните и допълнителни форми 3. Педагогическият екип работи по програмна система с концептуална рамка, ориентирана към личностното развитие на децата. 4. Използваме авторски създадени картинни тестове за проследяване постиженията на децата във всички възрастови групи. 5. Детето е поставено в центъра на педагогическия процес и подходите към него са: личностен, индивидуален, комплексен, ситуационен, интегрален. 6. При субект – субектното взаимодействие, учителите, помощник възпитателите и помощник учителите са партньори на децата в основните и 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатъчна ангажираност на родителите в образователния процес. 2. Липса на обратната връзка за постиженията на децата и слаб интерес при някои родители 4. Частично нарушаване ритъма на организацията на дейностите в групите, поради ангажирано участие на деца, учители и родители в проектни дейности. 5. Частично нарушаване на дневния режим, поради натоварен график за провеждане на допълнителните дейности.

допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

7. Сформирани методически обединения работят по планове с утвърдени графици и дейности за повишаване качеството на образователния процес.
8. Допълнителни дейности, организирани по желание на родителите и съобразно потребностите и интересите на децата: народни танци, чужд език, приложни изкуства, художествена гимнастика, футбол с квалифицирани и сертифицирани треньори за таланти деца, деца в риск и деца със СОП.
9. Работа с деца със СОП съвместно с ресурсен учител, логопед, психолог.

Вътрешен потенциал – възможности и перспективи:

- Стимулиране познавателната активност на всяко дете и позитивно общуване между децата.
- Самоподготовка и допълнителни квалификации на целият персонал за по-добра екипна работа.
- Усъвършенстване на умения за работа със съвременни образователни софтуерни продукти на част от екипа.
- Популяризиране предимствата на целодневната организация на работа в ДГ; организиране на ателиета в групите за дейности по интереси в следобедните часове и създаване на необходимата организация за включване на родителите.
- Осигуряване на широк спектър от допълнителни форми за свободното време на децата и създаване на условия за тяхната личностна изява, инициатива и творчество; заниманията със спорт и изкуства.
- Повишаване физическата активност на децата като средство за здравословен начин на живот, физическо и духовно развитие.
- Създаване на устойчиви механизми и инструменти за гарантиране сигурността и здравето на децата /здравеопазване, хранене, пожароизвестяване, спорт и туризъм.
- Популяризиране постиженията на децата чрез публични изяви.
- Повишаване информираността на родителите за ежедневието в детските групи;
- Използване на иновативни, съдържателни форми за представяне на резултатите от работата на децата и реализиране на ефективна рекламна кампания за постиженията на детското заведение с цел привличане на не обхванати деца в задължителната предучилищна подготовка.

5.7.2. Подкрепа на личностното развитие на децата – предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ДГ „Ран Босилек“ за координатор със заповед на Директора е определен служител, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа в ДГ „Ран Босилек“ се осъществява от екип, ръководен от координатора. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по образователни направления; занимания по интереси; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете от ДГ „Ран Босилек“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование. Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година; - деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙСТВИЯ

Преосмисляне на ценностите и осъзнаване на отговорностите за утвърждаване на приобщаващото образование

- Промяна на парадигмата – модела на мислене и обществените нагласите относно приобщаващото образование – „ ДГ – за всички деца“
- Действия ориентирани към превенция на обучителните трудности – ранно откриване и идентифициране
- Сътрудничество с ръководството на детската градина и изготвяне на стратегия, план за действие за всеки конкретен случай
- Партниране с родителите в образователния процес за произхода на затрудненията и начините за преодоляване на трудностите
- Разширяване на обучителните методи за нуждите на многообразието от типове деца / с различни индивидуални потребности/
- Екипна работа между общообразователните, специалните педагози и всички институции, имащи отношение към този въпрос
- Подкрепяща образователна и архитектурно достъпна среда
- Осигуряване на допълнителна образователна подкрепа и ресурсно подпомагане
- Специализирана материално – техническа подкрепа
- Диференциран и индивидуализиран подход на преподаване
- Индивидуални планове, съобразени изцяло с детето
- Обмяна на опит и добри практики с колеги педагози
- Мултисензорно образование и визуална подкрепа при работа на малки групи и екипи
- Информационни и комуникационни технологии за подкрепа на децата с дислексия
- Портфолио или информационна карта/ паспорт – инструмент за проследяване на напредъка на децата
- Последваща ежедневна работа на всички звена в системата

- Повече мотивация и подкрепа, за да участва в предложената дейност
- Започваме с личната си нагласа – да е позитивна, че тази трудност ще се преодолее
- Глобалната ни цел е да развиваме увереността на детето, ограничавайки максимално фрустриращите дейности/ поставяме му изпълними цели; предпазваме го от провал и предишен страх/
- Интерактивни техники на работа, предизвикващи активност и интерес на работа
- Да му помогнем да визуализира успеха си „Знам, че можеш да се справиш“
- Да се опрем на минали постижения на детето и силни негови качества
- Да дадем възможност и свобода на детето само да предложи приятни за себе си варианти за справяне и работа.
- Психомоторно учене – действия за развитие на фината моторика и на грубата моторика / танц или спорт /
- Използване на мисловни карти за визуализация на дейността
- Визуални игри чрез интерпретация / театрализирани, ролеви игри, кукла за комуникация /.

5.8. Противодействие на тормоза и насилието

Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в дейности, неблагоприятни за неговото физическо, психическо, нравствено и образователно развитие. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие и форми на въздействие, противоречащи на неговите интереси.

5.8.1. Превенция на агресията и негативните прояви сред децата

Детска градина като институция работи в посока превенция и редуциране на агресивното поведение сред децата, чрез разнообразни форми на взаимодействие, сътрудничество и предприети мерки за превенция:

1. Осъзнаване и оценка на проблема.

1.1. Оценката на тормоза се организира от ръководството на детската градина със съдействието на Координационен съвет (КС) за справяне с насилието в началото и в края на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва.

1.2. Провеждат се разговори с всички учители по групи

1.3. Резултатите се обработват в десетдневен срок от КС за справяне с насилието.

1.4. След обобщаване на резултатите от изследването, КС запознава педагогическия персонал на детската градина с оценката на проблема на Педагогически съвет, а непедagogическия персонал – на Общо събрание.

1.5. На базата на извършената оценка се изготвя план за противодействие на тормоза от КС за справяне с насилието, който се актуализира всяка година до края на месец октомври.

2. Дейности за предотвратяване на тормоза

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминирание на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху следните дейности:

Дейности на ниво група:

2.1. Обучителни дейности с цел създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза:

- Всеки учител използва формите на групова работа, дискусия, решаване на казус, споделяне на опит за разясняване на проблема за същността и видовете тормоз между децата; познават своите права и отговорности;
- работа и анализ по проблема насилие, ценностите, социалните роли, функциониране на институциите;
- правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните;
- ценностите – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието;
- привличане на родителите като партньори в тези дейности.

2.2. Учителите провеждат перманентни разговори с родителите в индивидуални или групови срещи за това какво е тормоз и какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия, дали той се чувства унижен или заплашен.

2.3. Всяка група изработва общи правила на поведение.

2.4. Провеждане на тематични Тренинги с родители за преодоляване агресията сред децата и случаите на тормоз.

2.5. Работа с родители - провеждане на тематични родителски срещи.

2.6. Организиране на ателиета и уоркшопи за изработване на подаръчни комплекти за деца от деца.

2.7. Провеждане на тематични срещи с родители; изявени деца и учители за стимулиране позитивно и толерантно отношение към деца и възрастни.

Дейности на ниво детска градина:

2.5. Със заповед на Директора на детската градина е създаден КС за справяне с насилието, който да планира, проследява и координира усилията за справяне с училищния тормоз. Избор на координационен съвет за учебната 2025/2026 г. с членове:

- Н.Христова – психолог

- М.Кирилова – учител и координатор приобщаващо образование

2.6. КС за справяне с насилието, съгласувано с учителите договаря единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в детската градина.

2.7. КС за справяне с насилието, съгласувано с учителите обобщава всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от групите и формулира общо градински ценности и правила, които стават част от политиката на детската градина.

2.8. Този механизъм е част от Правилника за ДДГ. Всички предложения за промени в него се предлагат за обсъждане и приемане на ПС.

2.9. Администраторът на сайта на детската градина отговаря за запознаване на родителската общност с настоящия „Механизъм за противодействие на тормоза в ДГ „Ран Босилек”, гр. Габрово

2.10. Председателят на комисия по квалификация, съгласувано с директора планира обучения за повишаване на квалификацията на целият персонал на ДЗ.

2.11. Провеждане на групови и индивидуални срещи с цел информиране: „Какво е насилие и тормоз и как да го разпознаваме”:

- сред родители на родителски срещи и в приемното време на директора;

- сред децата в ситуацииите по ОС

2.12. Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост.

Дейности на ниво общност:

2.13. Учителите съдействат на КС за подобряване на комуникацията и взаимодействието между ДГ и родителската общност, включена в различни инициативи.

2.14. КС за справяне с насилието, съгласувано с директора на детската градина осигурява реални партньорства с външни за детската градина организации, служби и специалисти:

- Дирекция „Социално подпомагане" - Отдел „Закрила на детето”;

МВР – Детска педагогическа стая.

3. Основни цели на политиката за превенция и интервенция са:

- Да поддържаме позитивна култура и климат в детската градина, като:
  - работим по авторска програмна система за развитие на социални и емоционални компетентности;
  - приемаме различието и разнообразието като ценност и се базираме на принципите на приобщаващото образование;

- създаваме възможност за развитие на сигурна среда, в която децата открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието
- създаване на координационен съвет.
- оценка на ситуацията от предходен период.
- изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза.
- дневник за регистриране на случаите на насилие и тормоз.
- да повишим квалификацията си по превенция и интервенция на насилието и тормоза.
- споделено разбиране за насилието и тормоза.
- изграждане нулева толерантност към всички форми на насилие.
- системност при вписване и интервенция на случаите на насилие и тормоз.
- разработване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда.
- провеждане на успешна терапевтична работа и психолого–педагогическа подкрепа при необходимост.
- всеки служител в детската градина е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на детската градина.
- използване на посредник при разрешаване на конфликти.
- ресурсно обезпечаване.
- създаване на ефективна подкрепяща среда за деца от уязвими групи.

3.8.2. Сътрудничество и взаимодействие с родителите и институциите

Детска градина „ Ран Босилек”, гр. Габрово като институция работи в посока превенция и редуциране на агресивното поведение сред децата, чрез създаване работещ механизъм на междуинституционално партньорство. Едно добро партниране редуцира и може да бъде превантивно спрямо тези прояви, защото създава обща рамка, общи правила, единомислие на възрастни, сигурност, стабилност.

• Работа с родители:

- Дейности с родители за работа в екип и сътрудничество на ниво превенция, чрез интерактивни форми на взаимодействие, тематични тренинги.
- Провеждане на тематични родителски срещи.
- Насърчават взаимоотношения на уважение сред цялата общност.
- Партньорството с родителите в случаи на интервенция: във всички случаи е необходимо родителите на участващите в ситуацията на насилие или тормоз деца да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от институцията действия за разрешаване на ситуацията.
- Насоки за работа с родители, когато не съдействат:
- В случай че родителите отказват да съдействат или по някакъв начин саботират действията на детската градина, учителят следва да се обърне към координационния съвет и случая да се обсъди.

• Политики за работа с родителите в случай на интервенция:

Разговорът започва със силните страни на детето пред родителя.

- Останалите родители - участници са информирани за ситуацията и предприетите мерки с цел изясняване на неизвестните и снемане на напрежението.
- Разговорът трябва да се проведе на подходящо място в партньорски взаимоотношения с присъствие на специалист – психолог /при необходимост/.
- По преценка учителят може да насочи родителите за консултация с други външни специалисти при необходимост.

• *Политики за работа и сътрудничество с други институции:*

- В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживееене.
- Като първа стъпка се уведомява директора на ДГ „ Ран Босилек”, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето” по местоживееене, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.
- В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето” към Дирекциите „Социално подпомагане”. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.
- Може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждатите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон.
- Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информирание и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти.

5.9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното образование

5.9.1. Създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие

- Непрекъснато развитие на потенциала на човешкият ресурс в организацията и осигуряване на възможности за приоритетни квалификационни дейности.
- Дейности с родителската общност и другите заинтересовани страни в глобален аспект за споделяне и популяризиране на добри практики в предучилищното образование.
- Работещо партньорство и добра координация с общинската администрация, областната администрация, местната общност и други институции за успешното осъществяване на националната и областна образователна политика.

V. ДЕЙНОСТИ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА МИСИЯТА И ДОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

АДМИНИСТРАТИВНО-УПРАВЛЕНСКА ДЕЙНОСТ

- ❖ Търсене на нови контакти с различни обществени, културни и държавни институции с цел подпомагане дейността на детската градина.
- ❖ Участие в проекти и програми (общински, регионални, национални, международни).
- ❖ Поддържане на интернет страница.
- ❖ Популяризиране на постижения на деца и учители:
  - създаване на празничен календар за участие на децата;
  - организиране и провеждане на конкурси за детска рисунка за деца от 5-7 години.
- ❖ Стимулиране и мотивиране изяви на деца и учители.
- ❖ Търсене на допълнителни средства за финансиране на дейностите.
- ❖ Мобилност на мениджърските и управленските функции на директора.
- ❖ Разширяване на ползотворните контакти на детската градина с другите социални и обществени фактори.

ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

- ❖ Използване на съвременни методи, форми и подходи за планиране, организиране и провеждане образователния процес.
- ❖ Утвърждаване на детската градина в условията на пазарна икономика.
- ❖ Създаване на авторски ресурси за стимулиране на емоционалната интелигентност у децата.
- ❖ Създаване на иновативни практики за образование и грижа в ранна детска възраст с включване на педагог в детска ясла.
- ❖ Използване на съвременни методи и подходи за развитие – автодидактични игри и материали, интерактивни методи, компютърни програми и др.
- ❖ Развитие на таланти чрез прилагане на проблемно-дейностен подход на обучение в ателиета.
- ❖ Обогащане системата на диагностиката като задължителна практика. Създаване на набор от апробирани тестове за всяка група.
- ❖ Усъвършенстване процесите на планиране, организиране и провеждане на съдържателен педагогически процес.
- ❖ Постановяне на детето в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическата им приложимост – обучение чрез действие.
- ❖ Осигуряване на подкрепа на деца, чиито майчин език не е български чрез интегриране на методика на чуждоезиковото обучение в допълнителни модули по български език.

- ❖ Създаване на предпоставки и условия за пълноценна изява на творчеството и уменията на децата в STEAM център „СлънчоГледовата къща“ за развитие на таланти в областта на изкуствата и спорта.
- ❖ Емоционален комфорт и успешна адаптация на децата.
- ❖ Стимулиране на „Аз-а“ на детето чрез социализацията му в общността. Формиране на чувство за приобщеност към социалната среда.
- ❖ Осигуряване на необходимата техника за провеждане на ефективно взаимодействие на децата със специални образователни потребности.
- ❖ Използване на нови педагогически технологии.
- ❖ Формиране на компетентности за межкултурен диалог, провеждане на кампании за толерантност и намаляване на агресията при децата.
- ❖ Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете-родители-учители-психолог за превенция и намаляване на агресивни прояви при деца.
- ❖ Оказване на подкрепа, популяризиране на различни форми за работа със семействата на децата със СОП в чрез дейности в изградена, достъпна, архитектурна и подкрепяща среда с обучени и квалифицирани специалисти.
- ❖ Осигуряване на финансови механизми за качествена образователна услуга.
- ❖ Прилагане на индивидуален подход в образованието на децата.
- ❖ Изграждане на близка до семейната среда.
- ❖ Предлагане на иновационни техники и методи за педагогическо общуване чрез игра.

КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

- ❖ Разработване на система за приоритетна квалификационна дейност.
- ❖ Осигуряване на условия за участие в квалификационни форми на различни равнища.
- ❖ Внедряване, съхранение и популяризиране на добрия педагогически опит.
- ❖ Включване на учителите в курсове за придобиване на по-високи ПКС.
- ❖ Включване в обучителни програми за прилагане на STEAM подходи, чужд език и педагогически иновации.
- ❖ Обмяна на опит с детски градини в чужбина - паралелно, допълващо, циклично – по различни проблеми.
- ❖ Усъвършенстване на професионално значимите ценности и стимулиране на общата екипна отговорност.

СОЦИАЛНО-БИТОВА И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

- ❖ Обогаляване и поддържане на материално-техническата база:
  - осигуряване на интерактивни средства за децата от всички групи;
  - осъвременяване на интериора на всички занимални;
  - основно преустройство на дворното пространство за изграждане на Еко зона „Малки Еко изследователи“;
  - обогатяване на игровата и дидактичната база.
- ❖ Контрол за правилно разпределение на финансовите средства.
- ❖ Осигуряване на медицинска, здравна и психологическа супервизия на персонала.
- ❖ Организиране на различни „анти-стрес“ дейности – походи, спорт, културни дейности и др.

- ❖ Качествено здравно обслужване и здравна информация.
- ❖ Повишаване здравната и педагогическа култура на родителите.
- ❖ Повишаване на физическата активност чрез подходящи ежедневни активности, спортни дейности и спортни изяви.
- ❖ Адекватни и превантивни мерки при защита правата на децата.
- ❖ Осигуряване на децата правото да изказват мнение, да зачитат мнението на другия-иновативен подход – създаване на кът за изслушване, споделяне, консултиране.
- ❖ Подобряване координацията между институциите, отговорни за отглеждането и възпитанието на децата-прилагане на общи политики и практики, ангажирано сътрудничество на всички нива, основано на доверие, взаимопомощ и грижа за всяко дете.

ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

- ❖ Финансиране от бюджет на детската градина.
- ❖ Разработване на проекти с външно финансиране.
- ❖ Привличане на спонсори.
- ❖ Реализиране на благотворителни прояви с участието на децата и екипа на ДГ чрез дейността на обществен съвет, родителски клуб, обществени и културни институции.
- ❖ Доброволен собствен труд на учители, медицински сестри и обслужващ персонал.
- ❖ Откриване на лятна горска детска градина – екология, танци, изкуства и забавления.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- ❖ Процесът на педагогическо взаимодействие да се осъществява в условията на постоянно, активно взаимодействие на всички деца и учителя като равноправни субекти.
- ❖ Разбиране и уважение към културното многообразие.
- ❖ Учителят – приет лидер и желан равноправен участник.
- ❖ Играта, възпитанието, отношенията и образователните дейности да се допълват взаимно и представляват цялостно изживяване.
- ❖ Атмосферата в групата да е позитивна и да гарантира емоционален комфорт на всяко дете.
- ❖ Постигането на ДОС за предучилищното образование и училищната готовност на децата да са гарантирани чрез ясно дефиниране на образователните потребности и интереси на всяко дете, използването на съответстваща педагогическа технология и получаване на обратна връзка.
- ❖ Осигурена модернизирана материално-техническата база със съвременни софтуери, хардуер и надеждна безжична мрежа.
- ❖ Подобрена развиваща, функционална, интегративна, комбинативна, естетична и безопасна образователна среда, която дава възможност за реализиране на ефективни педагогически взаимодействия с децата и родителите за споделена отговорност.

- ❖ Разкриване на възможности за включване на родителите в ефективен и модерен педагогически процес, насочен към интересите на детето и неговото бъдещо развитие.
- ❖ Мобилност на мениджърските и управленски функции на директора чрез прилагане на комплексен подход на управление.
- ❖ Изградени ползотворните контакти на детската градина с други социални, обществени и културни организации.
- ❖ Утвърден престиж на организацията и учителският колектив.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

Авторска програмна система на ДЕТСКА ГРАДИНА „РАН БОСИЛЕК“ – ГР. ГАБРОВО

ВЪВЕДЕНИЕ

Детска градина “Ран Босилек“ – гр. Габрово е институция в която се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от 10 месеца до постъпването им в I клас в съответствие с държавно образователния стандарт за ранно детско развитие и държавно образователния стандарт за предучилищно образование.

В детската градина „Ран Босилек“ педагогическото взаимодействие се осъществява при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености на децата, гарантираща цялостното им развитие с осигурени възможности за опазване на физическото и психическото им здраве.

Ценности на институцията

- Осигуряване позицията на детето като основна ценност в системата на предучилищното образование и формиране на ценностно ориентирани модели на поведение в интеркултурна образователна среда.
- Прилагане на иновативни образователни стратегии и техники, насочени към индивидуалните особености и потребности на децата.
- Предлагане качествени педагогически услуги за деца и съвременен мениджмънт.
- Партниране със семейството чрез участието му във вътрешно- квалификационната дейност и педагогическо консултиране.
- Възпитаване на толерантност и уважение към индивидуалните и културни различия.
- Ежегодно реализиране на мини проекти със съдържателни и действени характеристики, гарантиращи правото на избор от децата в различни дейности.

- Добра функционална образователна среда за личностно ориентиране и гарантиране на равен шанс за всички деца при постъпването им в училище.
- Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и насърчаване на развитието и реализацията им.
- Успешна и резултатна интеграция на деца със СОП и деца от етническите малцинства.
- Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.
- Споделена отговорност, реализирана в сътрудничество на заинтересованите страни при отглеждането, образованието и социализацията на детето в условията на детската градина.
- Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.
- Организационна култура; стратегии за съхранение на знанието в институцията; кадрова екипност и споделени отговорности към очакваните крайни резултати.

1. Съдържание на програмната система:

1.1. Концептуални идеи

Програмната система „Аз променям света“ е ориентирана към педагогическо взаимодействие в интеркултурна образователна среда. Философията и се определя от ЗПУО/2016/, както и от съпътстващите го държавни образователни стандарти по предучилищно образование, по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, по приобщаващо образование.

Познавателните задачи са структурирани по ДОСПО и ДОСГЗЕИО.

Цели и основни задачи на програмната система:

Основна цел – осигуряване позицията на детето като основна ценност в системата на предучилищното образование и формиране на ценностно ориентирани модели на поведение в интеркултурна образователна среда.

Съпътстваща цел – осигуряване на ценностно ориентирано образование на детето чрез съобразяване с:

- актуалните образователни потребности на обществото на конкретния етап от неговото развитие
- индивидуалните и възрастово – психологически характеристики и особености на детето

- етническите характеристики на деца със специфични образователни потребности, включително билингви, както и деца от социално слаби семейства
- децата, за които българският език не е майчин

ДГ „Ран Босилек” – гр. Габрово е авторска детска градина за формиране ценностно – ориентирано поведение чрез стимулиране емоционалната интелигентност на детето. Програмната система на ДГ „Аз съм в детската градина“ е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, ориентирани към подкрепа на всяко дете в условията на детската градина, гарантираща неговото интелектуално, емоционално, социално, духовно – нравствено и физическо развитие, в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Детството е период с изключителна важност за усвояване и изграждане на основни емоционални навици, управляващи живота ни.

Според редица изследвания днешните деца са с повече емоционални дефицити от предишни поколения, те са по-самотни, по-потиснати, по-гневни и непокорни, по-тревожни, по-импулсивни и агресивни. И всичко това не защото интелектът им е недостатъчно развит, а защото контролът над емоционалния им живот е непълен. Това предопределя основната цел: „стимулиране на емоционалната интелигентност у три – седемгодишното дете, спрямо ценностните ориентации на българската и европейската културна традиция“.

Философията на програмната система се определя от:

- Целта на развитието на детето спрямо неговия индивидуален статус
- Педагогически подход, определящ избора на основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие в организацията на учебния ден в условията на детската градина.
- Педагогическия подход, свързан с избора и структурирането на познавателното съдържание по образователни направления и ядра.
- Психологическия подход, свързан с разработването и прилагането на конкретна педагогическа технология в основните и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие по избраната от учителя програма, система или учебен комплект. В този контекст психологическият подход е ценностно ориентиран подход.

Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на компетентности – знания, умения, отношения , необходими за успешното му развитие и пълноценна подготовка за училище.

Концептуалният модел на програмната система на теоретично равнище се представя от следната схема :

Реализацията на модела може да бъде осъществена само чрез прилагане на субект - субектния подход между учителя - родителя и детето в условията на детската градина и семейството. Възрастните и детето са равностойни партньори в процеса на педагогическо взаимодействие. Те се подчиняват на определени личностни установки, като:

- вяра във възможностите на детето;
- уважаване правото на детето на самостоятелна стратегия и избор;
- познаване отношенията на симпатия и антипатия между децата и регулиране на същите;
- стимулиране способността на детето към собствена откривателска ориентировъчна основа на действие;
- стимулиране на мотивацията за постижение у детето;
- разкриване пред детето на позитивните и негативни страни на разглежданият познавателен обект или явление;
- стимулиране на нагласите у детето за съвместна дейност;
- стимулиране на емпатията у детето и др. .

Основни принципни положения на Програмната система:

- Уважение към личността на детето и подкрепа на неговата индивидуалност

- Детето в центъра на педагогическото взаимодействие
- Осигурена образователна среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето
- Пълноценно интерактивно взаимодействие дете - възрастен за утвърждаване на самостоятелно поведение при общуване с връстници и възрастни
- Споделена отговорност, реализирана в сътрудничество на заинтересованите страни при отглеждането, образованието и социализацията на детето в условията на детската градина

Очакванията на обществото са за качествено предучилищно образование и подготовка, което ще позволи равен старт за всяко дете за справяне с предизвикателствата на времето.

Педагогическият процес е организиран във всички възрастови групи:
детска ясла – 1-3 години, първа група – 2-3-4 годишни, втора група – 4-5 годишни,
трета група – 5-6 годишни, четвърта група – 6-7 годишни

Програмното съдържание е съобразено с възрастови особености, способности и интереси на децата.

1.2. Основни подходи на педагогическо

взаимодействие: Психологически:

- Рефлексивен – детето да осъзнае необходимостта да приведе своето поведение в съответствие с поведението на другите хора и да извършва осъзнати действия
- Ценностно ориентираният подход – усвояване на социални и културни ценности в процеса на интеграция и изграждане на поведенчески образци с помощта на околните.

Педагогически:

- Ситуационен подход – система от външни условия, стимулиращи и опосредстващи детската активност.

1.3. Форми на педагогическо взаимодействие

За постигане на компетентностите по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура, играта е в основата на педагогическото взаимодействие.

Формите на педагогическо взаимодействие в програмната система на ДГ „Ран Босилек” – гр. Габрово са:

2.3.1. Основни

- проблемната педагогическа ситуация

За постигане на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование, в детската градина се провеждат задължително регламентирани ситуации предимно под формата на игра. Педагогическата ситуация осигурява субект – субектни форми на общуването, дискретност на педагогическата стратегия и вариране на образователното съдържание.

Проблемната педагогическата ситуация като основна форма се организира само в учебно време.

Други дейности по образование, социализация, възпитание - ателиета като допълнителна форма за усъвършенстване на компетентности.

Критерият за работа на децата в ателието могат да бъдат общите и специални способности. Те съществено се различават от центровете по интереси, както по критерият за тяхното обособяване, така и по организация на педагогическата среда в тях.

Ателиетата могат да бъдат два типа: в групата и централни. Централните ателиета са общи за всички деца от детската градина. В тях работят деца от различни групи, но на едно и също равнище на развитие на определен вид способност. На първият етап с тях се занимават детски учители - специалисти, а на втория - експерти в определена област на изкуството или науката. В централно ателие се реализират допълнителни обучителни модули, насочени към способността на децата да разпознават и назовават своите емоции и чувства и тези на другите, да управляват и контролират емоциите си, за да се адаптират към различни житейски ситуации в динамично променящия се околен свят.

Психологическият генезис на детето преминава през няколко равнища.

Първият аспект – равнище на биологичните ритми и обусловените от тях

рефлексии: оцеляване, опазване /защита, глад, жажда, бодърстване, сън/

Отговаря на разработените теми в направление **физиологическо време**.

Втори аспект – равнище на психичното развитие. При него взаимоотношението между процесите на продължителност, последователности едновременност са изпробвани и осмислени. Съществува процес на възприемане на разликата между биологичните ритми и изживяното време. Проявява се представата за време и възможността за антиципация в бъдещето.

Отговаря на разработените теми в направление **психологическо време**.

Трети аспект – появяват се процесите анализ и синтез, които удвояват настоящето чрез обективно представяне на миналото и бъдещето. Това равнище води до осъзнаване на историческото време.

Отговаря на разработените теми в направление **историческо време**.

Четвърти аспект – пронизва трите равнища относно способността за ориентация на детето в природата и в обществената среда.

Отговаря на разработените теми в направление **астрономическо време**.

3.1.2. Времетраене

Във всички възрастови групи тя е под формата на игра с различно времетраене и организация:

- За първа група – до 15 мин.
- За втора група – до 20 мин.
- За трета група – до 25 мин.
- За четвърта група – до 30 – 35 мин.

3.1.3. Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по възрастови групи

За различните възрастови групи основните педагогически ситуации като брой са разписани от учителите на групите, като е спазен задължителния минимум за съответната група и добавени до 5 ситуации по образователни направления по тяхна преценка.

Група	Брой основни форми
-------	--------------------

Първа възрастова група	13 бр.
Втора възрастова група	15 бр.
Трета възрастова група	17 бр.
Четвърта възрастова група	19 бр.

Седмично разпределение на основните форми във възрастовите групи

ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

ОН	БЕЛ	Математика	Околен свят	Изобразит. изкуство	Музика	Конструир. и технологии	ФК
ПС	2	1	2	2	2	2	3

Общ брой ПС за седмицата – 14 бр.

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
ОС ФК	БЕЛ Музика	Математика Изобразително изкуство	Изобразително изкуство Музика	Конструир. и технологии
ДФПВ	ФК ДФПВ	ДФПВ	ФК ДФПВ	ДФПВ

ВТОРА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ГРУПА

Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие
Брой на педагогическите ситуации по образователни направления

Образователно направление	брой
Български език и литература	2
Околен свят	2
Математика	2
Изобразително изкуство	2
Конструирание и технологии	2
Физическа култура	3
Музика	2
ОБЩО:	15

Седмично разпределение на педагогическите ситуации

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Български език и литература	Математика	Конструирание и технологии	Изобразително изкуство
Математика	Музика	Физическа култура	Околен свят	Физическа култура
Физическа култура	Изобразително изкуство	Български език и литература	Музика	Конструирание и технологии

ТРЕТА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ГРУПА – 5 годишни

1. Брой на педагогическите ситуации по образователни направления

Образователно направление	брой
Околен свят	2
Български език и литература	3
Математика	2
Музика	2
Физическа култура	3

Изобразително изкуство	3
Конструирани и технологии	2
Общо	17

2. Примерно седмично разпределение на педагогическите ситуации

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	БЕЛ	Математика	Околен свят	БЕЛ
Музика	Физическа култура	Физическа култура	Изобразително изкуство	
Конструирани и технологии		Музика	Математика	
	Изобразително изкуство	БЕЛ	Конструирани и технологии	ФК ДФПВ

ЧЕТВЪРТА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ГРУПА – 6 годишни

1. Брой на педагогическите ситуации по образователни направления

Образователно направление	брой
Български език и литература	3
Околен свят	2
Математика	3
Изобразително изкуство	3
Конструирани и технологии	2
Физическа култура	3
Музика	3
Общо:	19

2. Примерно седмично разпределение на педагогическите ситуации

понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
------------	---------	-------	-----------	-------

Български език и литература	Математика	Околен свят	Конструирание и технологии	Музика
Изобразително изкуство	Физическа култура	Музика	Математика	Изобразително изкуство
	Български език и литература	Конструирание и технологии	Български език и литература	Физическа култура
Физическа култура	Изобразително изкуство	Математика	Музика	Околен свят

2.3.2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са дейности, организирани от учителя, съобразно интересите и потребностите на децата. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на децата. Провеждат се както следва:

- За периода на учебното време /15 септември – 31 май/ като незадължителни, нерегламентирани педагогически ситуации, празници и развлечения;

- За периода на неучебното време /1 юни – 14 септември/.

В детската градина се провеждат следните допълнителни форми:

- Спортни празници, различни видове игри, разходки, излети, екскурзии, мини образователни проекти на групите или на ДГ, тържества, празници и развлечения, посещения на театрални постановки, творчески занимания в центрове по интереси,

групови дейности за изграждане на позитивни междуличностни взаимоотношения и екипна работа, отбелязване на рождени и имени дни и други.

Учителят избира формите, съобразно степента на развитие на децата в групата, възрастовите им особености, потребности и интереси и редуването им при организиране на деня.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се използват за разширяване и усъвършенстване на компетентностите по седемте образователни направления, както и изграждане на емоционални и социални компетентности в допълнителни модули.

Приоритет на предвидените допълнителни модули са емоционалните умения и взаимоотношения с другите чрез игрова дейност в подкрепяща образователната среда. Партнирането на учителя е изградено върху емоционалните отношения с деца и родители за формиране на ценностно - ориентирани модели на поведение. Овладяването и практикуването на ценности, формирани у детето в ежедневието, изгражда творчески личности и сплотени общности, а това е най-добрата предпоставка за качествено образование.

Допълнителните форми в централно ателие „Усмивка под дъгата“ са структурирани в три модула с очаквани резултати за съответната възрастова група:

Обучителни модули	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
„Опознай себе си“	<p>Разпознава ранни прояви на емоционални реакции в себе си.</p> <p>Демонстрира личната си идентичност, индивидуалност.</p> <p>Проявява емоционално отношение и привързаност към едно или повече деца от групата.</p>	<p>Разпознаване на основните чувства - щастие, тъга, страх, изненада, срам.</p> <p>Осъзнава собствените си настроения, според ситуацията, която ги поражда.</p> <p>Избягва конфликтите и търси начин за противодействие.</p>	<p>Разпознава и назовава чувства.</p> <p>Идентифицира емоционални състояния.</p> <p>Свързва емоциите си със субективни преживявания.</p> <p>Изобразява емоционални състояния.</p> <p>Развитие на умения за сравняване на поведението,</p>	<p>Разпознава, назовава и изразява различни емоционални състояния.</p> <p>Има позитивно отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности.</p> <p>Оценява собствените прояви в поведението и комуникацията с околните.</p> <p>Детето познава силните си страни.</p> <p>Изгражда положителна самооценка.</p> <p>Преодолява конфликти и прояви на агресия.</p>

			резултатите от него и самооценка.	
„Опознай другите“	<p>Проявява емоционално положително отношение към съвместни дейности с възрастни и връстници.</p> <p>Определя модели на поведение, като добро или лошо.</p> <p>Осъзнава норми за поведение и правила в групата.</p> <p>Изразява положително отношение към другите деца.</p>	<p>Взаимодейства с възрастни и деца, като разбира настроението им и свързва това с причини, които го пораждат.</p> <p>Изградени конкретни представи за норми на поведение при взаимодействие с деца и възрастни.</p> <p>Ориентира се в смисъла на различни емоционални състояния.</p> <p>Проявява емпатия и толерантност.</p>	<p>Представя предпочитанията си за социално обкръжение и място в групата.</p> <p>Разпознава еталони на поведение и създава еталони за подражание.</p> <p>Изгражда речеви етикет при общуване.</p> <p>Формиране на нагласа и стремеж за работа в екип.</p> <p>Проявява толерантност към деца и възрастни с различия.</p>	<p>Придобити конкретни техники за свободно и правилно изразяване на емоциите.</p> <p>Осъзнава значението на правилата за регулиране на взаимодействията.</p> <p>Стимулиране на нагласи за разбиране на различни гледни точки.</p> <p>Осъзнава необходимостта за търсене на изход от възникнал конфликт и противоречие, приемлив и за двете страни – компромис.</p> <p>Проявява емпатия към преживяванията на другите.</p> <p>Разбира и уважава културното многообразие.</p>

<p>„Емоционална двигателно-игрова дейност“</p>	<p>Участва с желание в развлекателни игри и занимания на открито с деца и възрастни.</p> <p>Развива своите емоции чрез музикално - подвижни игри и танци; музикални народни игри.</p> <p>Развива слухово -двигателна координация в подвижни игри.</p>	<p>Прилага овладени двигателни умения в игрова ситуация.</p> <p>Спазва основни организационни правила на игрово взаимодействие.</p> <p>Съчетава ритъм, музика, движение в игрова среда.</p> <p>Участва с желание в народни игри, съчетани с театрализирани етюди.</p>	<p>Спазва на изработени от децата правила за игрово поведение в ДГ и извън нея, при провеждане на разнообразни дейности и игри.</p> <p>Изгражда слухово -двигателна координация в музикални игри и танци.</p> <p>Свързва народни игри с традиционни регионални обичаи.</p>	<p>Развива своя емоционален свят чрез участие в релаксиращи упражнения и игри.</p> <p>Претворява епизоди с различни сюжети и герои, определени от децата според характерни постъпки или качества.</p> <p>Осъзнава връзката – емоционално състояние на героите и съответните начини за игрово претворяване.</p> <p>Развива продуктивни творчески способности, чрез музика и танци в игрова среда.</p> <p>Претворява етюди със смешни случки, развивайки своите емоции.</p>
---	---	---	--	---

Разработените модули са в помощ на ежедневната ни педагогическа работа, а темите са съобразени със седмичното разпределение по възрастови групи за достигане на рефлексията като основен психологически подход в иновативната авторската програмна система „АЗ СЪМ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА.“

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време - само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

1. условия и време за игра, почивка, включително следобеден сън;
2. условия и време за хранене - сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски - между сутрешната закуска и обяда и между обяда и вечерята;
3. дейности по избор на детето.

Съотношението между основни и допълнителни форми се определя от учителите и е относително 40/60 в зависимост от дневния режим на възрастовата група.